

9

Ribič

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

LETO 2025
LETNIK LXXXIV
ISSN 0350-4573



Veščje ob prijemu (foto: Peter Orhini)

Stari ribič

*Jesen v jutranjih meglicah,
ki se dvigajo z vode,
riše v dalji tam nekoga,
ki razmišlja le molče.*

*Trava mu diši domača,
otročstvo v misli vrača se,
ve kje tu domuje kača,
kje labodje je srce.*

*Teče voda, odnaša sipine,
čoln pripluje do zadnje plitvine.
Nekoč le odmev bo ta pesem valov,
in ribič, ki nosil je ribe domov.*

*Odsev gladine mu prikrade
mehke brazde na obraz,
čoln zaziblje prav potiho
in pronica skozi čas.*

Mojca Kovač

RIBIČ

GLASILO SLOVENSKEGA RIBIŠTVA

Ribič je z odločbo Ministrstva za kulturo, št. 61510-42/2014/3, izdano 16. 5. 2014, vpisan v razvid medijev pod zaporedno številko 1880.

ISSN 0350-4573
UDK 632

Izdaja

Ribiška zveza Slovenije,
1001 Ljubljana, p. p. 195.

Izhaja vsak prvi teden v mesecu, razen števil 1-2 in 7-8, ki so združene.

Uredništvo in uprava:
Tržaška cesta 134
1000 Ljubljana

Telefon:
uredništvo: (01) 256 12 97
tajništvo: (01) 256 12 94
041 738 849
www.ribiska-zveza.si

NASLOVI ELEKTRONSKE POŠTE
RIBIŠKE ZVEZE SLOVENIJE:

Ribiška zveza Slovenije
info.rzs@ribiska-zveza.si

sekretar RZS
sekretar.rzs@ribiska-zveza.si

tajništvo RZS
tajništvo.rzs@ribiska-zveza.si

računovodstvo RZS
racunovodstvo.rzs@ribiska-zveza.si

uredništvo glasila Ribič
glasiloribic.rzs@ribiska-zveza.si

Transakcijski račun:
02010-0017838266

UREDNIŠTVO:
Odgovorna urednica:
Nuška Božičnik

UREDNIŠKI ODBOR:
predsednik: Igor Kloboves

člani:
Egon Dolenc,
Vladimir Mikec,
Jure Ušeničnik Schifferstein,
Peter Weibl

ČASOPISNI SVET:
člana:
dr. Jože Ocvirk, dr. Božidar Voljč

Lektoriranje: Alenka Ličen

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost se od glasila obračunava davek na dodano vrednost.

Naklada: 11.000 izvodov

Priprava za tisk in tisk:
Grafika Soča, d. o. o.

Glasilo je sofinancirala Fundacija za šport.



Vsebina

RIBIŠKA POEZIJA

Stari ribič
Mojca Kovač 242

AKTUALNO

Ko Hongkong spregovori o ribištvo – in kaj nam to pove o Sloveniji
Dr. Tjaša Kodela 244
Posegi v vodotoke včeraj, danes, jutri
Uredništvo 246

DELO RZS

16. Seja UO RZS
Mag. Igor Miličič 248
Jubilejni 30. Tabor mladih muharjev
Tanja Drofelnik 249



PRAVNI KOTIČEK

Kaj prinaša novela zakona o sladkovodnem ribištvo?
Anže Petrovič, univ. dipl. prav. 252

OHRANIMO NARAVO

Vloga Zavoda za ribištvo Slovenije pri posegih v vodotoke
Matevž Podjed 254

MEDNARODNA PRVENSTVA

Tradicija se nadaljuje
Miran Korošec 256

ZASLUŽIJO SI NAŠO POZORNOST

Miro Matjažec - izreden tekmovalc v lovu rib s plovcem
Andrej Janc 258

RIBOLOV

Lov pegaste lice z obale
Vladimir Mikec 260

REPORTAŽA

Iskanje srebrnega princa Ljubljanice
Domen Guštin 262



IZ RIBIŠKIH DRUŽIN

Testni program četrte stopnje čiščenja odpadne komunalne vode pred iztekom v reko Kamniško Bistrico
Dr. Tomaž Lavrič 266
RD Barje: 70 let tradicije, predanosti in prijateljstva
Jure Ušeničnik 267
28. 6. 2025 pestro na jezeru Mola pri Ilirski Bistrici
Zlatan Kovačević 270

MLADI RIBIČ

Konec mladosti
Blaž Dominik 272

MUHARSKI KOTIČEK

Razvoj (dodatne) opreme
Tomaž Modic 275

RIBIČI KUHAJO

Fileji navadnega ostriza v papirnatem zavitku (en papillote) z lisičkami in žafranovim krompirjem
Jure Ušeničnik 277

V posameznih prispevkih izražena stališča ne predstavljajo nujno tudi stališč uredništva.

Obvestilo dopisnikom Ribiča

Dopisnike prosimo, da svoje prispevke pošiljajo na e-naslov:
glasiloribic.rzs@ribiska-zveza.si.

Rokovnik za leto 2025:

Ribič št.:	1, 2	3	4	5	6	7, 8	9	10	11	12
Prispevke oddati do	12. 1.	2. 2.	2. 3.	6. 4.	4. 5.	1. 6.	3. 8.	7. 9.	5. 10.	2. 11.

Po sklepu predsedstva RZS z dne 18. oktobra 2003 ne honoriram:

- pisem bralcev,
- kapitalnih ulovov,
- obvestil,
- poročil o delu strokovnih delovnih teles RZS.

Prispevke bomo objavljali skladno z razpoložljivim prostorom in njihovo aktualnostjo.

Da bi se izognili neobjavam, občasnim dopisnikom svetujemo predhodni posvet z odgovornim urednikom, da bi skladno s programsko zasnovano zagotovili tematsko uravnoteženost vsebine Ribiča.

ELEKTRONSKA OBLIKA GLASILA – uredite jo pri tajniku vaše ribiške družine ali na elektronskem naslovu uredništva: glasiloribic.rzs@ribiska-zveza.si.

Uredništvo



KO HONGKONG SPREGOVORI O RIBIŠTVU – IN KAJ NAM TO POVE O SLOVENIJI

Ste vedeli, da so bleščeči Hongkong še nedavno sestavljale le majhne ribiške vasi? Ob obisku tega azijskega velemesta me niso najbolj presenetili nebotičniki, temveč zgodba o morju, čolnih in ribištvu – ter vprašanje, kaj nam ta pripoved pove o naši prihodnosti.

Ob omembi Hongkonga večina najprej pomisli na gosto poseljeno finančno središče sredi nebotičnikov in neprestanega hitenja. Le redki pa vedo, da je bilo to, danes globalno, mesto nekoč prepredeno z majhnimi ribiškimi naselji. Tudi sama sem bila med tistimi, ki o tej plati zgodovine niso vedeli veliko – vse dokler me niso ob nedavnem obisku mesta presenetili napisi na informacijskih tablah in me za ta zapis tudi navdihnili.

Ribiške korenine pod mestnim leskom

Ribiška tradicija Hongkonga sega v čas dinastije Song (960–1279), ko so se na tem območju začeli naseljevati ljudje z juga Kitajske. Med ključnimi skupnostmi sta bili etnični skupini Hoko

in Tanka – prvi znani kot »ljudstvo rek«, drugi kot »morski nomadi«. Slednji so stoletja živeli na vodi in si domovanja ustvarili kar na lesenih čolnih. Ribištvu je bilo njihov način življenja – ljudje so na vodi ne le delali, ampak tudi jedli, spali in vzgajali otroke. Ribolovne tehnike so bile preproste, izplen skromen, pa tudi pritisk na ribje populacije majhen (Cheung, Sadovy, 2004; Ngai, 2021).

Šele ob koncu 19. in v začetku 20. stoletja je ribiška industrija Hongkonga začela hitro rasti. Iz manjših vasi, kot so Aberdeen, Tai O, Cheung Chau in Sai Kung, se je razvijalo ribiško središče, ki je dolgo časa ostalo hrbtenica lokalnega gospodarstva (Cheung, Sadovy, 2004; Ngai, 2021).

Od morja v pisarne

Po 2. svetovni vojni je kolonialna oblast začela hitro industrializacijo, s čimer se je spremenila tudi podoba ribištva. Hongkong je postal eden od t. i. azijskih tigrov, izjemno hitro razvijajočih se območij v Aziji. Začela se je uporaba sodobnejših ribiških tehnik, motornih čolnov in učinkovitejših mrež. Na mestih nekdanjih vasi so zrastle tovarne. Ribišstvo je postalo intenzivno in usmerjeno v dobiček (Cheung, Sadovy, 2004; Ngai, 2021).

Vendar so se hitro pokazale tudi posledice. Z rastjo onesnaženosti in prelova so ribje populacije začele upadati. Tradicionalni ribolov je izpodrinila industrija. Ljudje so se začeli zaposlovati v drugih razvijajočih dejavnostih in opuščati ribištvo (Cheung, Sadovy, 2004; Ngai, 2021). Do 70. let prejšnjega stoletja je lokalna ribiška flota upadla za skoraj polovico. Po ocenah je bilo 12 od 17 komercialno pomembnih vrst rib prelovljenih. Med najbolj prizadetimi sta bili vrsti *Pseudosciaena crocea* in *Bahaba taipingensis*. Slednja je izginila iz ulova vzdolž južne Kitajske. Izčrpani so bili tudi grebenski ekosistemi (Pitcher in sod., 1998; Cornish, 2000, Cheung, 2001, Cheung, Sadovy, 2004; Sadovy,).

Ribolov danes

Danes kmetijstvo – vključno z ribištvom – v Hongkongu predstavlja manj kot 0,1 % BDP (CEIC Data, 2025). V tem sektorju je zaposlenih okoli 0,2 % prebivalstva (The Global Economy, 2025). Večina hrane je uvožena iz celine, ribištvo pa ostaja predvsem obrtna ali rekreativna dejavnost. Morski ribolov je prosto dostopen, za sladkovodnega pa je potrebna dovolilnica – na voljo v 17 revirjih (Fishing, 2025).

In Slovenija?

Zgodba o razvoju Hongkonga nam ponuja pomembna sporočila, iz katerih se lahko veliko naučimo. Tudi v Sloveniji, tako na morju kot celinskih vodah, naraščajo pritiski – urbanizacija, množični turizem, gradnja infrastrukture. Podobno kot v Hongkongu se tudi pri nas soočamo z upadom populacij rib, izginjanjem naravnih habitatov, prostor za naravo in ribištvo pa se vse bolj krči.

Postavlja se ključno vprašanje: koliko prostora še namenjamo rekam, jezerom in morju – in koliko ga vsak dan znova odvzamemo v korist drugih dejavnosti?

Izkušnja Hongkonga razkriva dve plati razvoja: na eni strani

uspešna zgodba gospodarskega razcveta, na drugi pa posledice hitrega in pogosto nepremišljenega poseganja v prostor. Razvoj je pomemben, vendar ne sme potekati za vsako ceno. Vsak poseg mora biti premišljen – ne le z vidika koristi, temveč tudi z vidika posledic za naravo in družbo.

Brez širšega razmisleka in ob izvajanju neustreznih posegov lahko hitro izgubimo dejavnosti, kot je ribištvo, ki že stoletja predstavlja pomemben del življenja ob slovenskih rekah, jezerih in obali. Prav zato mora gospodarski razvoj potekati v sozvočju z ohranjanjem narave. To še posebej velja za Slovenijo, kjer je zaradi majhnosti prostora pritisk številnih dejavnikov (turizem, industrija, urbanizacija) na vodna in priobalna zemljišča še toliko večji.

Vsak poseg v prostor naj spremlja temeljit razmislek o njegovih posledicah – okoljskih, družbenih in dolgoročnih. Le tako bomo prihodnjim generacijam ohranili čiste vodotoke, dostop do morja, ribolov – in kar je najpomembnejše, naravno ravnovesje, ključno za preživetje.

Varovanje vodnih ekosistemov ni preteklost. Je temelj trajnostne prihodnosti – prihodnosti, v kateri bo prostor tako za ribe kot za ljudi.

Besedilo in fotografije: dr. Tjaša Kodela

Viri in literatura:

Fishing and Angling in Hong Kong, 2025. URL: <https://www.angloinfo.com/how-to/hong-kong/lifestyle/sports-leisure/fishing>.

CEIC Data, 2025. URL: <https://www.ceicdata.com/en/hong-kong/gross-domestic-product-share-of-gdp/hk-gdp--of-gdp-gross-value-added-agriculture>.

Cheung, 2001. Changes in Hong Kongs capture fisheries during the 20th century and reconstruction of the marine ecosystem of local inshore waters in the 1950s. MPhil dissertation, University of Hong Kong, Hong Kong, str. 186.

Guide to Fishing in Hong Kong, 2025. URL: <https://www.hk-cityguide.com/expat-guide/guide-to-fishing-in-hong-kong>.

Ngai B., 2021. Hidden Hong Kong: A look into Hong Kong's fishing heritage. URL: <https://www.localiiz.com/post/culture-history-hong-kong-fishing-heritage>.

Pitcher, T. J., Watson, R., Courtney, A., Pauly D., 1998. Assessment of Hong Kongs Inshore Fishery Resources. Fisheries Centre Res Research Reports, Fisheries Centre, University of British Columbia, Vancouver, Canada, str. 148.

Sadovy, Y., Cornish, A.S., 2000. Reef fishes of Hong Kong. Hing Kong University Press, Hong Kong, str. 321.

The Global Economy, 2025. URL: https://www.theglobaleconomy.com/Hong-Kong/Employment_in_agriculture/





POSEGI V VODOTOKE VČERAJ, DANES, JUTRI

Avgust 2023 je močno zaznamoval življenja ljudi. Poplave so marsikomu uničile dom, premoženje, ribiškimi družinam pa vodotoke, ribji življ in infrastrukturo. Ena najbolj prizadetih je bila Ribiška družina Ljubno ob Savinji. Ob 70-letnici delovanja so 1. avgusta 2025 organizirali tradicionalni, a tokrat nekoliko razširjen posvet *Posegi v vodotoke včeraj, danes, jutri*. Udeležili so se ga vsi, ki v Savinjski dolini družno sodelujejo pri urejanju in posegih v vodotoke: Direkcija Republike Slovenije Sektor območje Savinje, Nivo Eko d. o. o., Zavod za ribištvo Slovenije, Zavod za varstvo narave, Območna enota Celje, Zavod za gozdove, Območna enota Nazarje, Občine Solčava, Luče, Ljubno, DRI upravljanje investicij, PROVOG, inženirske storitve, d. o. o., GP Brlec d. o. o. in številni predstavniki ribiških družin. Gregor Križnik, organizator posveta in predsednik Ribiške družine Ljubno ob Savinji, je na začetku predstavil večje posege na Savinji 2024 in 2025, dobrih pa tudi nekaj slabih praks in orisal njihove izkušnje, kako do boljšega stanja na terenu. Tukaj je bistveno nenehno sodelovanje z državnimi službami,

investitorji, projektanti, podjetji in delavci. Prav tako je pomemben nadzor na deloviščih; sami izvajalci so namreč osredotočeni predvsem na gradbeni del, manj na okoljski del. Posegi naj bi v veliki meri ohranjali biotsko pestrost in ohranjali habitate. Redno sodelovanje, delo na terenu, prisotnost na deloviščih je ključni del, ki ga lahko ribiška družina opravi, da doseže ustrezno urejenost vodotokov. Poudaril je tudi, da je premalo zavedanja, da je naloga Direkcije za vode pravzaprav skrb za vodotoke, skladno z veljavno zakonodajo na področju voda, kar pa posledično zajema ne le poplavno varnost, ampak tudi skrb za ohranjanje narave in biotske pestrosti. Nadalje je dr. Tjaša Kodela iz Zavoda za ribištvo predstavila smernice ZZRS za urejanje vodotokov, ki jih uporabljajo pri pisanju mnenj, soglasij. Osnovni namen smernic je preprečitev in omilitev negativnih vplivov posegov na ribe in njihove habitate. Izpostavila je, da so pri pisanju mnenj zelo zakonsko omejeni, osnovna podlaga zanje je Zakon o sladkovodnem ribištvu. Predvsem se nanašajo na 19. člen, ki pravi, *da morajo biti posegi v ribiški okoliš izvedeni na*



Gregor Križnik, predsednik RD Ljubno, je poudaril, da je pomembno nenehno sodelovanje z državnimi službami, investitorji, projektanti, podjetji in delavci.



Tanja Košar Starič iz Zavoda za varstvo narave OE Celje je predstavila naravovarstvene cilje za področje urejanje voda.



Dr. Tjaša Kodela iz Zavoda za ribištvo je predstavila smernice ZZRS za urejanje vodotokov, ki jih uporabljajo pri pisanju mnenj, soglasij.

način, da se bodo ohranjale ribe v vodotokih. Prav tako je izpostavila člen, ki opozarja na posege v vodotoke v času drstenja. Njihova naloga ni preprečitev posegov, ampak da se izvedejo tako, da bodo organizmi v vodotokih še vedno živeli. To storimo z ustreznimi habitati za ribe v vseh življenjskih obdobjih (mladice, odrasle ribe). Tanja Košar Starič iz Zavoda za varstvo narave OE Celje je predstavila naravovarstvene cilje za področje urejanje voda. Zakon o ohranjanju narave navaja, da imamo dva stebra varstva narave: ohranjanje lastnosti naravnih vrednot in ohranjanje biotske raznovrstnosti. Vsebine se med seboj prepletajo. Ključno je, da ohranjamo procese, ki omogočajo dinamično oblikovanje lastnosti naravnih vrednot in habitatov. Ne ohranjamo statike, ohranjamo dinamiko, procese. Če želimo ohranjati te procese, vode potrebujejo prostor, zato je ohranjanje površin vodnega in obvodnega prostora ključno.

Po predstavitev so v razpravi deležniki v celotnem procesu izrazili hvaležnost za sodelovanje, da so slišani in uspešno sodelujejo. Udeleženci so pohvalili takšna srečanja, za katera menijo, da so ključna pri posegih v vodotoke in za nadaljnja sodelovanja ter obveščanje javnosti. Gregor Križnik se je ob koncu vsem zahvalil in apeliral na izobraževanje ljudi na terenu, predvsem s primeri dobre ureditve vodotokov. Nihče ne vidi bolje, kot vidijo ribiči, in sicer ali je bila ureditev ustrezna ali ne. Le konstruktivno sodelovanje bo zagotovilo, da bodo posegi v vodotoke v bodoče izboljšali poplavno varnost za ljudi ter tudi zagotovili ustrezne habitate za življenje v vodi in ob njej. S pobudo, da tudi v bodoče, že prihodnje leto, organizirajo taka srečanja in s soglasno podporo ter enakimi željami vseh navzočih se je posvet zaključil.

**Besedilo in fotografije:
Uredništvo**

16. SEJA UO RZS

16. seja upravnega odbora zveze je bila izvedena 18. junija 2025 v ribiškem domu RD Črnomelj v Kanižarici. Bila je zadnja razširjena seja v mandatu 2022–2027, kjer se predsednik in člani upravnega odbora seznanijo s problematikami ribiškega upravljanja neposredno od vodstev RD določene regije.

V rednem delu seje so se člani odbora seznanili s stanjem projekta nadgradnje informacijskega sistema v ribištvu, podrobnostmi novih rešitev za urejanje podatkovnih baz za delovanje RD in s predvidenim časovnim načrtom njegove realizacije. Seznanili so se tudi z zapisniki komisije za promocijo, tekmovalne komisije in komisije za priznanja. Člani UO RZS so se strinjali, da je bila skupščina RZS izpeljana brez posebnosti, predsednik RZS pa je prejel pohvalo, da je ribiška organizacija zgledno urejena.

Nedvomno je kongres CIPS mednarodne konfederacije za športni ribolov predstavljal glavni delovni napor prvega dela letošnjega leta. Člani UO RZS so se seznanili s pozitivnimi odzivi delegacij sorodnih ribiških zvez iz celega sveta. Vse aktivnosti, ki so jih delegati in njihovi spremljevalci lahko prebrali v posebni brošuri kot vabilu na kongres, so bile uspešno realizirane. Izpostavljeno je bilo dobro delo in pozitiven duh med člani delovne skupine za izvedbo kongresa ter doprinos vseh deležnikov, ki so sodelovali v projektu izvedbe. Ne gre pozabiti, da so priprave na njegovo izvedbo potekale dve leti. Čeprav je bil kongres izveden v Bohinju, je njegova izvedba predstavljala veliko ribiško promocijo Slovenije kot celote. Neposredno pred samim kongresom je v Bohinju potekal tudi sestanek RAJP, skupnosti ribiških zvez bivše skupne države, ki so hkrati vse tudi članice CIPS. Tudi tu so bili gosti zadovoljni z izkupičkom svojega delovnega obiska.

Člani UO RZS so se seznanili z enajstimi aktivnostmi, ki so se odvijale v času do seje, od posvetov o ohranjanju rib in njihovih habitatov, stanju postopka vpisa nepremičnine RZS v Zemljiško knjigo, o izvedbi jubilejnega 30. muharskega tabora RZS, obravnavi sprememb Zakona o sladkovodnem ribištvu in načrtih DRSV za pripravo protokola za nadzor nad realizacijo izvedbe elektro-odlovov rib in delovanju krovne športne organizacije OKS-ZŠZ, katere članica je RZS za panogi ribištvo sladkovodni športni ribolov in ribištvo-kasting.

Pod točko razno je UO RZS obravnaval pet pobud člana UO RZS za področje ZRD MB Marijana Gabra:

- O stanju izvajanja programa sanacije vodne infrastrukture – glavni problem je, da večina rešitev pomeni dejansko regulacijo vodotoka.

- Delo RZS v javnem interesu na področju varstva okolja – MOPE želi odvzeti ta status RZS, le-ta pa mora v svojih poročilih bolj upoštevat aktivnosti RD na terenu.

- Pokal Alpe Jadran in Pokal glasila Ribič, Pristava – izpostavili so težavo, da ni zadosti mladih ribičev za formiranje tekmovalnih ekip.

- Vrednotenje dela v javnem interesu ribiških družin – RZS mora ponovno oživiti delo na ovrednotenju del, ki jih RD opravljajo v javnem interesu.

Sklenjen je bil dogovor o obveščanju RD glede mednarodnega javni razpis Open Rivers Programme - <https://openrivers.eu/> - ki sofinancira projekte za odstranitev nefunkcionalnih jezov na rekah v Evropi.

Na skupnem delu sestanka so bili prisotni predstavniki ribiških družin ZRD Bele krajine in Dolenjske (RD Črnomelj, RD Metlika, RD Novo mesto in RD Kostanjevica). Skupni

problem ribičev ob Kolpi kot mejni reki je vprašanje enotnega ribolovnega režima. RD na slovenski strani se sprašujejo o rentabilnosti vlaganja rib z namenom obnoviti nekdanj bogat stalež rib v reki. Intenzivnost vlaganja rib na hrvaški strani je bistveno manjša, napredka pa ni, kljub sprejetim zavezam podpisu pred dvema letoma. V razpravi je predsednik RZS predlagal nadaljevanje začelih pogovorov s hrvaškimi kolegi izpred dveh let. Glede vprašanja režima pa največje breme predstavlja zapleten status reševanja mejnega spora med obema državama. Predlagali bodo ponovno srečanje vodstev RD in ŠRD, tokrat na Hrvaškem, z namenom preveriti realizacijo sprejetih zavez.

Skupna težava vseh RD na tem območju predstavlja izvajanje krivolova romske populacije, kar pa RD poskušajo reševati sproti. Drugo skupno težavo predstavlja razširjenost bobra na območju Kolpe in Krke. Problematičen je zaradi rušenja obrežnih dreves, kar potem povzroča spodjedanje obale. V prihodnosti je pričakovati pojav vidre.

Specifičen problem Kolpe v metliškem območju je obremenjenost s PCB (poliklonirani bifenili), ki prihaja iz reke Krupe. Zaradi povečane vsebnosti PCB v ribah tega območja je vlaganje rib omejeno, med ribiči pa je najbolj v veljavi sistem ribolova ujemi-spusti. Zaradi onesnaženja s PCB je pod vprašanje postavljena smiselnost sanacije ribjih stez na jezovih, saj v primeru Kolpe ti dejansko preprečujejo širjenje in mešanje rib s povečano vsebnostjo PCB.

Predsednik RZS dr. Miroslav Žaberl je na koncu sestanka s predstavniki dolenjskih in belokranjskih RD izpostavil zadovoljstvo, da sodelovanje na ravni zveza-ribiške družine deluje zgledno. Problematike ribojedih organizmov RZS poskuša reševati sproti; vprašanje glede plenjenja sive čaplje in race žagarice ostaja odprto. V sosednji Avstriji lahko vidimo, da plenjenje vidre lahko povzroči velike težave na ribjih populacijah. Pri nas raziskava CRP o vidri in njeni razširjenosti še poteka.

Problematika Sklada RS kmetijskih zemljišč in njegovih zahtev do zemljišč RD še ni rešena – to problematiko RZS rešuje skupaj s sorodnimi nevladnimi organizacijami (Lovska zveza Slovenije, Turistična zveza Slovenije, Planinska zveza Slovenije), žal se tu postopek vleče, ne nazadnje državni organi nimajo veliko posluha za skupne zahteve. Nekoliko optimizma vliva podobni postopek vračanja zemljišča državi v primeru Hotela Bohinj, kjer je lastnik napovedal vložitev ustavne presoje.

Sestanek je bil zaključen s pozitivno ugotovitvijo, da je razveseljiv podatek o zadovoljivem stanju števila mladih ribičev na dolenjsko-belokranjskem območju. Ravno na njih sloni prihodnost organiziranega sladkovodnega ribištva. K sreči ribiči spadamo med redke nevladne organizacije, kjer je deset odstotkov članstva mlajših od 18 let. RZS zato nadaljuje s svojimi aktivnostmi za pridobivanje novih mladih ribičev. Pomembno vlogo bo pri tem imel tudi sejem lova in ribolova v Gornji Radgoni prihodnje leto, kjer bo predvidena osnovna tema ravno delo z mladimi ribiči.

Mag. Igor Miličić,
sekretar RZS



Skupinska (foto: Majda Golob)

V objemu narave, ob zelenih bregovih Kolpe in Čabranke, je letos pod okriljem Ribiške zveze Slovenije potekal že 30. Tabor mladih muharjev. Jubilejni dogodek je v Osilnici zbral 32 mladih ribičev in 16 predanih mentorjev iz 14 ribiških družin. V treh dneh so se med udeleženci spletla nova prijateljstva, izmenjale dragocene izkušnje, pridobili so novo znanje in – kar je najpomembnejše – ustvarili so nepozabne spomine.

JUBILEJNI 30. TABOR MLADIH MUHARJEV



Kasting (foto: Tanja Drofelnik)

Tabor se je začel s sproščeno otvoritvijo, ki sta jo s pozdravnim nagovorom popremila Aleš Horvat, predsednik Komisije za delo z mladimi, in Tomaž Arko, predsednik RD Kočevje. Že prvi dan je bil prežet z ribiškim zagonom. Pod mentorstvom Tjaše Flajs so se mladi preizkusili v kastingu – umetnosti natančnega metanja z muharico. Mnogi so palico prvič držali v rokah, a so z vsakim poskusom postajali bolj vešč, samozavestni in natančni.

Jubilejni Tabor mladih muharjev v Osilnici združil več kot 30 mladih ribičev in 16 predanih mentorjev iz vse Slovenije





Vezava muh (foto: Tanja Drofelnik)



Entomologija (foto: Nejc Travner)

Sobotni dan se je začel z odkrivanjem skrivnosti vodnega sveta. Matej Delak, predsednik Muharsko vezalske komisije, je mladim nazorno predstavil življenjski cikel vodnih žuželk, njihovo vlogo v ekosistemu in pomen razumevanja njihovega habitata za uspešno muharjenje. Pridobljeno znanje so kasneje prenesli za vodo, kjer so preizkušali svoje veščine. Po ribolovu so si izmenjevali zgodbe – nekatere polne navdušenja, druge začinjene z razočaranjem nad pobeglimi trofejnimi ribami. A prav vsak ulov, ne glede na velikost, je prinesel pomembno lekcijo o potrpežljivosti, spoštovanju in odgovornem ravnanju z ribami.



Vezava muh (foto: Tanja Drofelnik)

Večer se je nadaljeval v ustvarjalnem duhu – ob vonju peres, niti in žičk so mladi vezali prve umetne muhe. Prsti so bili spretni, oči pa polne pričakovanja. Vsak je želel ustvariti popolno muho, ki bi že naslednje jutro morda pretentala katero izmed postrvi. Vezanje se je preselilo tudi v sobe, kjer so mladinci pozno v noč vztrajali pri ustvarjanju – navdušeni in pripravljeni na jutranji ribolov.



Ribolov (foto: Aleš Horvat)

Večer je bil namenjen ribiški etiki in varovanju okolja. Pridružil se nam je tudi predsednik Ribiške zveze Slovenije, dr. Miroslav Žaberl, ki je mlade ribiče podučil, kako pravilno ravnamo z ribo. Po reševanju učnih listov smo mladincem in mentorjem podelili praktične nagrade – doma izdelana držala za odpadni laks, ki jih je izdelal Aleš Horvat in bodo služila kot odlični pripomoček pri skrbi za čisto okolje.



Držala za odpadni laks (foto: Tanja Drofelnik)



Umetniki med muharji (foto: Tanja Drofelnik)



Nagrada za največjo ribo (foto Tanja Drofelnik)



Ribiška etika in varovanje okolja (foto: Tanja Drofelnik)

Zadnji dan tabora je bil obarvan s tekmovalnim in umetniškim duhom. Mladi so se pomerili v lovu na največjo ribo, obenem pa skupaj ustvarjali in dokončali risbo ribe – simbol skupnosti, sodelovanja in skupnega doživljanja. Največjo ribo je ujel Marcel Paljk, ki si je s tem prislužil posebno priznanje. Zaključek tabora smo obeležili s podelitvijo medalj in iskreno zahvalo – vsem mladim udeležencem, njihovim staršem za podporo, mentorjem za predanost ter organizatorjem in podpornikom, da smo s skupnimi močmi ustvarili nepozaben jubilejni tabor.

KAJ PRINAŠA NOVELA ZAKONA § O SLADKOVODNEM RIBIŠTVU?

Uvod

V Uradnem listu Republike Slovenije, št. 56/2025, z dne 25. 7. 2025, je bil objavljen Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o sladkovodnem ribištvu (ZSRib-A). Gre za prvo novelo zakona, ki je bil sprejet že leta 2006. Novela je v času objave tega besedila, zaradi poteka roka uveljavitve, t. i. *vacatio legis*, že pričela veljati. Ob primerjavi predloga zakonskega besedila, ki je bil objavljen na portalu e-demokracija ter javnoobjavljene besedila zakona, ki ga je sprejel Državni zbor, lahko ugotovimo, da zakonodajalec ni sprejel vseh rešitev, ki jih je vseboval predlog. Razlog za novelo zakona, kot je naveden v predlogu zakonskega besedila, pa je bil v uskladitvi z Revizijskim poročilom z naslovom »Učinkovitost ureditve javne službe in razmejevanja od ostalih dejavnosti javnih zavodov«, ki ga je pripravilo Računsko sodišče Republike Slovenije dne 8. oktobra 2021. Iz navedenega revizijskega poročila med drugim izhaja, da normativna ureditev javne službe in razmejevanje javne službe od drugih dejavnosti javnih zavodov v letih 2016 do 2018 ni bila učinkovita. Računsko sodišče je ugotovilo, da v obdobju, na katero se nanaša revizija, normativna ureditev ni ustrezno opredeljevala javnih služb, za izvajanje katerih je država ustanovila javne zavode na področju socialne, zdravstvene, izobraževalne in raziskovalne dejavnosti.

Kaj izhaja iz revizijskega poročila

Revizijsko poročilo se nanaša na obdobje revidiranja od 2016 do 2018, Računsko sodišče pa je v okviru poročila podalo več priporočil.

Iz mnenja kot bistveno izhaja, da Zakon o zavodih ne opredeli, kaj je javna služba, niti ne določa, katere storitve spadajo v to kategorijo ter kako določiti njihov obseg. Področni zakoni ali podzakonski akti pa po drugi strani ne vključujejo ključnih elementov, kot so merila za razlikovanje med javno službo in drugimi dejavnostmi, dovoljen obseg tržnih dejavnosti, cene storitev ter namen uporabe presežkov. V praksi javni zavodi opravljajo dejavnosti, ki niso opredeljene kot javna služba in hkrati niso gospodarske dejavnosti, ki bi bile namenjene oziroma povezane z opravljanjem dejavnosti javne službe. Iz mnenja nadalje izhaja, da predpisi obvezujejo ministrstva, da v javnih zavodih z njihovega delovnega področja izvajajo tudi nadzor nad razmejevanjem dejavnosti javne službe od drugih dejavnosti, vendar pa predpisi ne določajo obsega in postopkov preveritev. Splošna pristojnost oziroma obveznost ministrstev, da izvajajo nadzor nad poslovanjem javnih zavodov iz njihove pristojnosti, je določena v Zakonu o javnih financah. Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvo za zdravje in Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport so ta nadzor izvajala na različne načine, Vlada Republike Slovenije kot ustanoviteljica ter Ministrstvo za finance in Ministrstvo za javno upravo pa niso pripravili nobenih usmeritev, s katerimi bi ta nadzor poenotili in opredelili, kako naj ga ministrstva izvajajo.

Računsko sodišče je zato Vladi Republike Slovenije med drugim priporočalo, naj čim prej opravi analizo obstoječe normativne ureditve, ki ureja izvajanje negospodarskih javnih služb, ter pristopi k poenotenju elementov za normiranje javne službe, ki bi jih morali obvezno vsebovati področni zakoni. Nadalje naj bi bile v sodelovanju z resorno pristojnimi ministrstvi pripravljene tudi enotne usmeritve glede izvajanja drugih dejavnosti, ki jih javni zavodi, katerih ustanoviteljica je Republika Slovenija, lahko opravljajo poleg javne službe. Prav tako je Računsko sodišče Vladi priporočalo, naj opravi analizo ustanovitvenih aktov javnih zavodov, katerih ustanoviteljica je Republika Slovenija, in pristopi k poenotenju določb teh aktov, ki opredeljujejo dejavnost javne službe.

Primerjava ureditev tujih pravnih redov

Iz predloga zakona izhaja, da predlog spremembe zakona ni predmet usklajevanj s pravnim redom EU, razvidna pa je primerjava s pravnimi redi Hrvaške, Avstrije in Estonije. Iz primerjave pravnih redov gre kot zanimivost povzeti, da navedene države na področju sladkovodnega ribištva nimajo javnega zavoda, katerega ustanoviteljica bi bila država, ampak se naloge na področju sladkovodnega ribištva izvajajo neposredno v okviru ministrstev, ki jim je poleg drugih sorodnih pristojnosti dodeljeno tudi ribištvo.

Novela Zakona o sladkovodnem ribištvu (ZSRib-A)

Ob pregledu novele zakona lahko hitro ugotovimo, da ne gre za obsežne spremembe Zakona o sladkovodnem ribištvu, saj novela vsebuje zgolj štirinajst členov, poleg manjših oblikovnih popravkov pa vsebuje spremembe IX. poglavja zakona, ki opredeljuje Javno službo v ribištvu, naloge Zavoda za ribištvo, financiranje zavoda ter manjše popravke prekrškovnih določb zakona.

Novela zakona spreminja 43. člen ZSRib na način, da je črtan četrty odstavček citiranega člena, ki je določal, da statut, letni program dela, finančni načrt, letno poročilo, imenovanje in razrešitev direktorja začnejo veljati, ko svet zavoda pridobi soglasje ustanovitelja¹. Ob primerjavi besedila novele zakona, kot je bila le-ta sprejeta v Državnem zboru, in predloga zakona lahko ugotovimo, da se sprejeto zakonsko besedilo razlikuje od predloga zakona, ki je predvideval rešitev, po kateri Statut oziroma pravila zavoda sprejme svet zavoda s soglasjem ustanovitelja, druge splošne akte pa sprejme svet zavoda oziroma direktor, ki pa za letni program dela, letno poročilo, finančni in kadrovski načrt potrebuje soglasje ministrstva, pristojnega za ribištvo.

Sprememba 45. člena zakona, ki določa naloge Zavoda za ribištvo, v 12. točki dodaja opredelitev, da zavod izdaja soglasja ali strokovna mnenja v zvezi z ribjimi vrstami, ki so predmet ribolova. Novela torej natančneje opredeljuje področja, na katerih zavod izdaja soglasja in strokovna mnenja, predhodno pa je bilo zgolj določeno, da zavod soglasja in strokovna mnenja izdaja skladno s predpisi.

¹ Skladno z drugim odstavkom 43. člena zakona je ustanoviteljica zavoda Republika Slovenija.

Nadalje se spreminja četrti odstavek citiranega člena, ki je določal, da lahko zavod opravlja tudi druge naloge, ki so določene v statutu zavoda (akt o ustanovitvi). Dodana je opredelitev, da zavod druge naloge lahko opravlja na način, ki omogoča upoštevanje ureditve 48. člena zakona, s katerim so po spremembi na novo določeni viri, način in pogoji za pridobitev sredstev za delo. Naloge javne službe zavoda se namreč financirajo iz državnega proračuna na osnovi programa dela in finančnega načrta za posamezno leto. Zavod pa za izvajanje nalog, ki niso naloge javne službe, lahko pridobiva sredstva tudi s prodajo blaga in storitev, donacijami, dotacijami, darili in iz drugih virov.

S spremembo 46. člena ZSRib, ki določa organe in statut zavoda, se spreminja drugi odstavek citiranega člena, in sicer tako, da je natančneje opredeljen način določitve organov zavoda, in sicer se z aktom o ustanovitvi poleg sestave, pristojnosti ter organiziranost zavoda določijo tudi naloge, način in postopek izbire članov organov zavoda, trajanje mandata ter pogojev za njihovo imenovanje in razrešitev.

Iz predloga novele zakona pa je razvidno, da je predlagana sprememba predvidevala določitev organov zavoda. Organi zavoda naj bi bili tako kot po prej obstoječi ureditvi: svet zavoda, strokovni svet in direktor. Z zakonom in ne s statutom pa bi bil določen mandat organov zavoda, ki bi po predlogu zakona trajal 4 leta, z možnostjo ponovnega imenovanja. Z zakonom bi bil določen tudi postopek izbire direktorja, ki ga imenuje ustanovitelj, in sicer bi postopek potekal na ministrstvu pristojnem za ribištvo. Navedena rešitev ni bila sprejeta.

Novela zakona spreminja tudi 48. člen ZSRib, ki podrobneje ureja vire, način in pogoje financiranja javne službe in drugih nalog, ki niso naloge javne službe. Oceniti gre, da je prav to najpomembnejša sprememba zakona.

Za izvajanje nalog, ki niso naloge javne službe, namreč zavod lahko pridobiva sredstva tudi s prodajo blaga in storitev, donacijami, dotacijami, darili in iz drugih virov. Gre za opravljanje t. i. tržne dejavnosti zavoda. Z novelo zakona je dodana obveznost zavoda, da tržno ceno teh dejavnosti oblikuje skladno z zakonom. Določba 48. člena ZSRib tako vsebuje formulo za oblikovanje tržne cene, in sicer je treba ceno blaga in storitev, danih na trg, oblikovati tako, da se upošteva polno lastno ceno tržne dejavnosti, ki vključuje vse neposredne in posredne stroške blaga in storitev, danih na trg. Zakon predvideva, da se v izračun cene vštejejo vsi stroški, ki so povezani s prodajo blaga in storitev na trgu ter se nanašajo na izdatke za blago in storitve, investicije in investicijsko vzdrževanje, amortizacijo in stroške dela.

Zakon določa tudi to, da mora biti cenik blaga in storitev, danih na trg, obvezen sestavni del letnega programa dela in finančnega načrta.

Če bo zavod z opravljanjem tržne dejavnosti uspešen, pa bo dobiček dolžan najprej nameniti za pokrivanje stroškov dejavnosti javne službe, šele zatem pa ga lahko uporablja za izvajanje in razvoj svoje dejavnosti, nabavo opreme, investicije in investicijsko vzdrževanje premoženja, ki ga upravlja javni zavod. Obratno pa zavod presežka odhodkov nad prihodki (izgube), ustvarjenega iz naslova tržnih dejavnosti, ne sme pokriti iz sredstev javne službe.

Nadalje o razporejanju presežka prihodkov nad odhodki in o načinu pokrivanja presežka odhodkov nad prihodki iz naslova dejavnosti javne službe in iz naslova tržne dejavnosti odloča ustanovitelj na predlog sveta zavoda. Povedano drugače, zavod torej ne more samostojno razporejati dobičkov ali izgub iz naslova javne ali tržne dejavnosti, lahko pa ustanovitelju obrazloženo predlaga,

kako naj ravna. V primeru negativnega izida poslovanja zavoda pa je predvidena tudi obvezna neodvisna zunanja revizijska računovodskih izkazov.

Ob primerjavi predloga zakona in novele lahko ugotovimo, da novela ne vsebuje predlagane spremembe 49. člena zakona, ki je vsebovala rešitev delnega prenosa pristojnosti na področju državnih pomoči, konkretnije predloga, da bi bilo ministrstvo pristojno za ribištvo tudi pristojni organ za izvajanje in spremljanje državnih pomoči s področja ribištva.

Novela Zakona o sladkovodnem ribištvu spreminja tudi prekrškovne določbe zakona. V obrazložitvi predloga je sicer navedeno, da gre za spremembo iz tolarjev v evre, kar navaja na sklepanje, da gre za pretvorbo po zadnjem uradnem menjalnem tečaju, ki je bil postavljen pri 239,64 tolarjev za en evro. Ob preračunu pa lahko hitro izračunamo, da gre poleg pretvorbe tudi za manjše povišanje glob za prekrške, vendar ostajajo v okviru zaokrožitev pri pretvorbi. Poleg navedenega je dodan tudi nov 69.a člen, ki opredeljuje pravno podlago, da se sme za prekrške iz ZSRib v hitrem postopku izreči globa tudi v znesku, ki je višji od najnižje predpisane globe, določene z zakonom.

Sklepno

Novela Zakona o sladkovodnem ribištvu tako prinaša vsebinske spremembe, katerih predmet je Zavod za ribištvo, glavna sprememba pa je v natančnejši določitvi načina oblikovanja cene tržnih dejavnosti, kar bo v praksi zagotovo izziv za zavod. Matematična formula za izračun tržne cene je namreč razmeroma zapletena, saj mora tržna cena blaga in storitev, danih na trg, pokriti vse neposredne in posredne stroške, kar vključuje investicije, investicijsko vzdrževanje, amortizacijo in stroške dela. Določen pa je tudi mehanizem, po katerem se dobički iz tržne dejavnosti primarno uporabljajo za kritje stroškov opravljanja javne službe, sekundarno pa za izvajanje in razvoj svoje dejavnosti. Če zavod ob sprejetih omejitvah tržne dejavnosti ne bo mogel opravljati pozitivno, pa sredstva javne službe ne bodo mogla biti uporabljena za namen pokrivanja morebitnih izgub.

Druga vsebinsko pomembnejša rešitev, ki jo prinaša novela zakona, pa prinaša možnost, da se v hitrem postopku o prekršku storilcu izreče globa, kadar je razpisana v razponu, in sicer v višjem znesku, kot je najnižja predpisana mera globe. Zakon o prekrških namreč določa, da se v hitrem postopku globa, če je predpisana v razponu, storilcu mora izreči v najnižji predpisani meri, razen če je z zakonom določeno drugače. Navedeno pomeni, da bo prekrškovni organ že v hitrem postopku lahko bolj upošteval težo storjenega prekrška, kar pa v praksi terja tudi ustrezno obrazložitev olajševalnih in obteževalnih okoliščin v odločbi o prekršku.

Anže Petrovič, univ. dipl. prav.

Literatura

Zakon o sladkovodnem ribištvu (Uradni list RS, št. 61/06, ZSRib).

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o sladkovodnem ribištvu (Uradni list RS, št. 56/2025, ZSRib-A).

Revizijsko poročilo Računskega sodišča »Učinkovitost ureditve javne službe in razmejevanja od ostalih dejavnosti javnih zavodov«.

<https://www.rs-rs.si/revizije-in-revidiranje/arhiv-revizij/>

VLOGA ZAVODA ZA RIBIŠTVO SLOVENIJE PRI POSEGIH V VODOTOKE

Ko se ob vodotokih pojavi gradbeni stroj, marsikateri ribič ali le opazovalec pomisli: »Ali bo v tem vodotoku ostalo kaj življenja, ko bo delo končano?« Prav pri tem vprašanju ima pomembno, a pogosto slabo razumljeno vlogo Zavod za ribištvo Slovenije (ZZRS). Kot strokovna institucija na področju sladkovodnega ribištva sodelujemo v postopkih izdaje mnenj in soglasij, kjer posegi v vode lahko vplivajo na ribe, ribje habitate in njihovo povezljivost, včasih pa je pod vprašajem celo obstoj nekaterih vrst. Vloga ZZRS pa pri tem ni tako preprosta, kot se morda zdi.

Zakonsko zavezani, ne poljubno razsodniki

Zavod za ribištvo Slovenije pri izdaji svojih mnenj in soglasij ni svoboden pri odločanju, kot se včasih napačno domneva. Postopek odločanja nikakor ne poteka od primera do primera različno, saj okvirje delovanja jasno določa predvsem Zakon o sladkovodnem ribištvu (ZSRib). Poglejmo natančneje, kaj ZZRS lahko, mora in kaj ne (z)more ali sme. Nedavno spremenjeni Zakon o sladkovodnem ribištvu je jasneje definiral pristojnosti ZZRS pri

izdaji mnenj in soglasij, ki morajo prvenstveno obravnavati ribje vrste, ki so predmet ribolova. To v praksi pomeni, da ZZRS presoja posege v vodotoke z vidika lovnih vrst rib, ne pa z vidika Natura 2000 vrst in habitatnih tipov oz. na podlagi statusov, ki jih določa naravovarstvena zakonodaja.

Prav tako se ZZRS ne ukvarja s posegi, ki nimajo vpliva na vodna zemljišča ter se ne (z)more celovito ukvarjati z gradbenimi vidiki (materiali, procesne izvedbe itd.), saj za to



Slika 1: Reka Jablanica. Reka, ki je danes »odtočni kanal«. Ureditve, kakršnih si ne želimo. (Foto: Arhiv ZZRS.)



Slika 2: Reka Kokra. Ureditve, h katerim stremimo. (Foto: Arhiv ZZRS.)

ni bil ustanovljen niti nima za to usposobljenega strokovnega kadra. Za večino posegov v vodotoke tako ZZRS pripravlja projektne pogoje, ki predstavljajo smernice za njihovo izvedbo. Ko zainteresirani zasebnik ali podjetje pripravi projekt, ki je skladen z izdanimi projektnimi pogoji, lahko ZZRS izda pozitivno mnenje k načrtovanemu posegu. Na drugi strani je ZZRS strikten in jasen pri posegih v času drsti, v drstišča in v varstvene revirje.

V 25. členu ZSRib namreč piše:

“Prepovedano je: posegati oziroma vznemirjati ribe na drstiščih rib, med drstenjem in v varstvenih revirjih.”

ZZRS se te določbe striktno drži. Posegi v drstišča v času drsti ali v varstvene revirje niso mogoči in za take posege ZZRS ne izdaja pozitivnih mnenj razen, če poseg sanira obstoječe slabe prakse iz preteklosti in s tem izboljša razmere za ribe.

Ko narava trči ob infrastrukturo

Prav zaradi zgoraj navedenih zakonskih določil se ZZRS pogosto znajde v razkoraku med zakonom in realnostjo. Primeri iz prakse vključujejo: zaščito premoženja in življenj ob poplavih, sanacije plazov ali gradnjo ključne infrastrukture. V teh primerih bi bili določeni posegi morda nujni in logični z vidika varnosti ali javne koristi, a če je planirani poseg v času drsti, v varstvenem revirju ali na drstišču, ZZRS ne more podati mnenja v korist posega. To niso strokovne kaprice, ampak izpolnjevanje črke zakona. Pri investitorjih in tudi pri sorodnih ustanovah to povzroča precej nelagodja in vsega, kar sodi zraven.

ZZRS ni nadzornik

Ob vsem naštetem je pomembno poudariti še en vidik: ZZRS pri posegih nima nadzorne funkcije. ZZRS v praksi ne nadzoruje upoštevanja svojih projektnih pogojev oziroma smernic. Za to ZZRS ni bil ustanovljen in s strani države za ta namen ne prejema denarja, hkrati pa za to nima dovolj kadrovskih virov. To je izjemno pomembno celovito razumeti. 5,5 zaposlenih na področju izdajanja mnenj in soglasij ne more opravljati funkcije nadzora po vsej Sloveniji. To ni in ne bo naloga ZZRS. Čeprav lahko ZZRS opozori na kršitve ali izrazi strokovne pomisleke, nima pristojnosti izvajati inšpekcijskega nadzora. To je naloga inšpektoratov, v posameznih primerih morda tudi policije.

V posameznih primerih, kjer so posegi zahtevnejši in ko

gre za zainteresiranega izvajalca, ZZRS občasno vendarle sodeluje kot nekakšen strokovni svetovalec pri posegih. A to je svobodna volja izvajalca, nadstandard, ki ni zakonsko zahtevan.

Število vlog narašča, kadrovska struktura se manjša.

S kompleksnostjo postopkov hkrati narašča tudi količina dela. Statistika je zgovorna:

Preglednica 1: Prispelle in rešene vloge (2023–2025).

Preglednica prikazuje število prejetih in rešenih vlog Zavoda za ribištvo Slovenije v obdobju od januarja do konca julija za posamezno leto.

Leto	Prispelle vloge	Rešene vloge
2023	650	568
2024	683	620
2025	889	869

V treh letih se je število prispelih vlog povečalo za skoraj 40 %, število rešenih vlog pa za več kot 50 %. Pri tem se število zaposlenih ni povečalo, še več, ZZRS je zaradi Sanacijskega programa 2024–2028 celo zmanjšal število zaposlenih, a se je reorganiziral in optimiziral procese izdaje mnenj. To pa vsekakor pomeni, da je vsak zaposleni na javni službi obremenjen z bistveno več zadevami kot pred leti. To posledično vpliva na globino presoje, možnosti terenskih ogledov in kakovost komunikacije z investitorji ter upravnimi organi. Brez dvoma zgoraj opisano še dodatno omejuje prisotnost zaposlenih na terenu. A tako je, ni videti, da bo kaj drugače, saj je ažurno reševanje vlog, posebej v času obnove po poplavih 2023, imperativ ustanovitelja - torej države.

Ribiške družine: srce ob vodotokih

Vse naštetu je razlog za ta članek, ki je hkrati poziv Ribiškim družinam in njihovim članom. Ribiške družine na terenu igrajo ključno vlogo. Poznajo svoje revirje do potankosti, pogosto prve izvedo za nameravane posege, na terenu konkretno sodelujejo z izvajalci in jih tudi opozarjajo na neskladnost izvedb z ZZRS usmeritvami.

Od vključevanja Ribiških družin je pogosto odvisno, ali bo poseg v naravni vodotok uničujoč ali zgled dobre prakse sobivanja z naravo. Tudi na tem področju imamo slabe in dobre prakse, cilj je, da je zadnjih iz meseca v mesec več.

Matevž Podjed,
v. d. direktorja Zavoda za ribištvo Slovenije

38. ODPRTO PRVENSTVO SLOVENIJE ZA NAJBOLJŠO UMETNO MUHO 2025 IN
27. DRŽAVNO PRVENSTVO V VEZANJU UMETNIH MUH

TRADICIJA SE NADALJUJE

Tradicija enega najstarejših vezalskih natečajev se nadaljuje. Tokrat so vezalci iz sedmih držav poslali kar 53 muh, razvrščenih v štirih kategorijah: suhe muhe, ličinke in mokre muhe, potezanke in realistični vzorci. Kot običajno se je mednarodna vezalna komisija zbrala konec



Domači velemojster potezank, Jure Gombač, se je spet izkazal.



Nagovor predsednika MVK Mateja Delaka



Državni prvak v kategoriji suhe muhe Saša Mehmedika



Predsednik RD Železniki, Ferdinand Smid

februarja. Letos smo ocenjevali muhe trije člani komisije: Matej Delak, Luka Lukman in Miran Korošec. Ocenjevanje je bilo zahtevno, obenem pa razburljivo in zanimivo, saj je bila povprečna kvaliteta poslanih muh odlična. Ocenjevali smo pet prvin: splošni vtis, inovativnost, razmerje med



Slavnostni govorec, predsednik RZS

vezalnimi prvinami, ustreznost izbire gradiva, trdnost in tehnična dovršenost vezave. Kot že povedano, je bila kvaliteta prejetih muh na visokem nivoju, o zmagovalni muhi (tako v posameznih kategorijah kot v skupni razvrstitvi) so odločali najmanjši detajli.

Skupni zmagovalec 38. odprtega prvenstva Slovenije je z muho "The big dark damself" v kategoriji ličinke in mokre muhe postal Christian Kölle iz Nemčije, »stari« znanec in skupni zmagovalec lanskega natečaja. Drugo mesto v skupni razvrstitvi je z muho »Ninfa de Liberula«, prav tako iz kategorije ličink, dosegel Manuel Chapa Martin iz Španije. Tretje mesto je za muho »Pullouts rat« iz kategorije potezank dosegel Mile Kerkez iz Bosne in Hercegovine.

Na natečaju je sodelovalo tudi več vezalcev iz Slovenije, katerih rezultati so šteli tudi v 27. državnem prvenstvu za najboljšo umetno muho. Tako je v kategoriji »Ličinke in mokre muhe« naslov državnega prvaka za leto 2025 dosegel Jure Bratkovič z muho »Fast swimmer«, v kategoriji »suhe muhe« je državni prvak Saša Mehmedika z muho »Che bella«, v kategoriji »potezanke« je zmagal Jure Gombač z muho »One for the team«, v kategoriji realizma se je na prvo mesto povzpел Jure Bratkovič z »Bukovim kozličkom«.

Vsem zmagovalcem čestitam, obenem pa se vsem sodelujočim zahvaljujemo za prispevek – samo z vašim sodelovanjem in vašimi poslanimi mojstrovini, za katere žrtvujete veliko prostega časa, nam skupaj uspeva vzdrževati to krasno tradicijo, ki potrjuje, da je slovensko muharjenje v samem vrhu svetovnih muharskih veselil.

Uradni rezultati bodo v celoti objavljeni tudi na uradnem

TRGOVINA
Z RIBIŠKO OPREMO
Sport
DANILO

Danilo Bižal s.p., Smedniška 32, 4000 KRANJ
Tel., fax.: 04/232-50-50, 041 643-194
E-mail: sport.danilo@siol.net Spletna stran: <http://www.sport-danilo.si>

38. ODPRTO PRVENSTVO SLOVENIJE
38th. SLOVENIAN OPEN CHAMPIONSHIP
27. DRŽAVNO PRVENSTVO SLOVENIJE
27th SLOVENIAN NATIONAL CHAMPIONSHIP
ZA NAJBOLJŠO UMETNO MUHO 2025
FOR BEST ARTIFICIAL FLY OF 2025

IME MUHE	PATTERN NAME	
// Germany	The big dark damself	
// Spain	NINFA DE LIBERULA	
// Germany	Summer time	
// Slovenia	Fast swimmer	
// Slovenia	Mini	
// Germany	Royal Coachman Wet Fly	
// Italy	Ephemera Danica Nymph	

Veseli smo, da je udeležba mednarodnega natečaja res mednarodna.



Zmagovalec Odprtega prvenstva za 2025, Christian Kölle, med spoznavanjem Selške Sore in kozolcev.

profilu natečaja na Facebooku ter Instagramu, prav tako bo Ribiška zveza vse vezalce obvestila o rezultatih z uradnim dopisom in vabilom na zaključno podelitev.

Za konec vse sodelujoče vabimo, obenem pa želimo vzpodbuditi predvsem tudi tiste, ki so svoje mojstrovine do sedaj hranili v domači delavnici, da se prihodnje leto udeležite 39. Odprtega prvenstva za najboljšo umetno muho in 28. Državnega prvenstva za najboljšo umetno muho. Rok za oddajo izdelkov bo 31. 1. 2026.

Miran Korošec, član MVK

MIRO MATJAŠEC - IZREDEN TEKMOVALEC V LOVU RIB S PLOVCEM

Miro Matjašec, član RD Radgona, je od sedemdesetih let pa do konca prejšnjega stoletja dosegal odlične rezultate v lovu rib s plovcem tako v Sloveniji in Jugoslaviji kot tudi na tujem. Bil je devetkratni pomurski članski prvak, republiški prvak z ekipo in posamezno, jugoslovanski prvak, pokalni prvak tako v Sloveniji kot v Jugoslaviji in skoraj vsako leto tudi državni reprezentant.

V nadaljevanju bomo najprej opisali začetke ribiških tekmovanj v Pomurju, nato pa še Mirove rezultate kronološko do konca leta 2000.

Leta 1952 je bila ustanovljena Ribiška športna zveza Jugoslavije, ki je takoj pristopila k mednarodni zvezi za športni ribolov pod imenom CIPS. Tudi Ribiška zveza Slovenije je nemudoma prevzela mednarodna pravila za tekmovanja v lovu rib s plovcem v sladkih vodah in za tekmovanja v suhih disciplinah.

Do leta 1975 so pomurske ribiške družine RD Murska Sobota, RD Radgona, RD Ljutomer in RD Lendava prirejale le malo ribiških tekmovanj ali celo nič. Tudi na republiških prvenstvih najdemo malo pomurskih tekmovalcev. Če pa so se tekmovanj udeležili, so dosegali zelo slabe rezultate. V tem času so namreč v Sloveniji močno prevladovali tekmovalci z Dolenjske - RD Črnomelj, RD Brežice, RD Kostanjevica in RD Novo mesto.

Seveda je bilo tudi v ostalih jugoslovanskih republikah zelo veliko odličnih ribiških tekmovalcev, zlasti v Srbiji in na Hrvaškem.

V obdobju od leta 1967 do leta 1975 tako ne najdemo pomurskih tekmovalcev na republiških prvenstvih v lovu rib s plovcem in v suhih disciplinah.

Potem pa se je začelo. Leta 1975 so vse pomurske ribiške družine dobile republiške sodnike za sojenje na ribiških

tekmovanjih. S tem so bili dani pogoji tudi za organizacijo ribiških tekmovanj.

Leta 1975 je začel strmo ribiško tekmovalno pot tudi Miro Matjašec, mladinec RD Radgona. Zmagal je na republiškem prvenstvu v lovu rib s plovcem za mladince, ki ga je organizirala RD Murska Sobota. Sam se je v glasilu Ribič takole spominjal svoje prve zmage: »RD Radgona me je prijavila na republiško prvenstvo za mladince, ki je bilo v gramoznici v Murski Soboti. Nekaj več kot enkilogramski ulovljen klen je bil dovolj za prvo mesto, čeprav so takrat ribiči menili, da v tej gramoznici klenov sploh ni. Prva zmagami je bila velika vzpodbuda za nadaljnja tekmovanja.«

Naslednje leto smo v Pomurju na pobudo Janka Božiča iz RD Murska Sobota ustanovili pomursko ligo v lovu rib s plovcem za člane, članice in mladince. Sodelovale so vse štiri pomurske ribiške družine: RD Murska Sobota, RD Radgona, RD Ljutomer in RD Lendava, ki so bile vsako leto gostiteljice na eni tekmi.

Od leta 1977 naprej so potekala tudi pomurska prvenstva v lovu rib s plovcem za člane, članice in mladince.

Leta 1977 je že na prvi tekmi med člani zmagal Miro Matjašec, sicer še mladinec RD Radgona! Do leta 2000 pa je bil Miro kar devetkrat prvak Pomurja.

Leta 1984 pa je Miro postal že republiški članski prvak. Na sliki 1 ga vidimo kot člana ekipe RD Radgona (na sredi), ki je bila to leto republiški podprvak. Tako se je uvrstil v reprezentanco Slovenije, ki je leta 1985 na držav-



Miro Matjašec - jugoslovanski prvak za leto 1987



Miro v ekipi RD Radgona (na sredi)

DIVJI KRAP! Imate fotografijo divjega krapa iz Slovenije? Imate morda na steni prepiranega? Ali se vam samo poraja vprašanje, je mogoče divji? Pošljite nam fotografijo na glasiloribic.rzs@ribiska-zveza.si V pomoč nam bo pri pripravi prispevka!



Ekipa in spremstvo RD Radgona na predstavitvi na svetovnem klubskem prvenstvu

nem članskem prvenstvu v Mariboru premočno zmagala. To leto je postal je tudi član reprezentance Jugoslavije in uspešno nastopil na svetovnem prvenstvu na reki Arno v italijanskih Firencah, kjer se je uvrstil v finale.

Leta 1986 je z ekipo Slovenije v Bosanski Gradiški postal državni prvak, vendar se mu je za las izmuznila uvrstitev v jugoslovansko reprezentanco v Vukovarju.

Leta 1987 je z ekipo Slovenije nastopil na 33. državnem prvenstvu SFRJ v Bezdanu pri Somboru (Vojvodina). Ekipo Slovenije je bila druga z istim številom kazenskih točk kot Vojvodina, Miro pa je postal državni prvak.

Leta 1988 je Miro nastopil v ekipi Ljutomer na dvanajstem tekmovanju za Pokal Jugoslavije. Ekipo je zasedla tretje mesto, Miro pa je med posamezniki zmagal.

V letu 1991 je Slovenija kot samostojna država prvič sodelovala v lovu rib s plovcem na svetovnem prvenstvu v Szegeđu na Madžarskem. V reprezentanci je bil tudi Miro Matjašec, ki je bil najboljši posameznik.

Leta 1992 je postala RD Radgona prvi ekipni pokalni prvak v novi državi. Tekmovanje je na akumulaciji Gajševci pred okrog 1000 gledalci organizirala RD Ljutomer. V ekipi RD Radgona je bil tudi Miro Matjašec, ki je izrekel prisego za športni boj.

Miro je istega leta sodeloval v ekipi Slovenije tudi na svetovnem prvenstvu v lovu rib s plovcem v Severni Irski. Slovenci se niso najbolje odrezali. Ob koncu tekmovanja je Miro vseeno opravil zmagovalni požirek iz pokala svetovnega prvaka Angleža Boba Nudda. Takrat sem ga vprašal: »Kdaj boš pil iz svojega?«

Leta 1993 je ekipa RD Radgona dosegla velik uspeh na 13. svetovnem klubskem prvenstvu v lovu rib s plovcem v San Marinu, ko je med 22 ekipami zasedla odlično deseto mesto. Miro je bil v svojem sektorju celo tretji!

Leta 1995 je bila ekipa RD Radgona ponovno državni prvak in je dobila pravico za nastop na svetovnem klub-

skem prvenstvu v Franciji naslednje leto. Na reki Vailaine je med 28 ekipami zasedla 15. mesto. Bil sem vodja ekipe in kot kaže slika s predstavitev, smo bili oblečeni v bele suknjiče in črne hlače. Obleko so nam zašili v tovarni Mura. Ko smo tako oblečeni stopili v avlo hotela, so Italijani v trenirkah prestrašeni skočili pokonci in zavpili: «Mamma mia, mafia!» Ti Italijani pa so nas kasneje krepko premagali, zato ne drži izrek, da prava obleka naredi prvaka. Po končanem tekmovanju nas je Miro na poti domov pripeljal tudi do Eifflovega stolpa v Parizu. Parkiral je tako blizu stolpa, da smo se kasneje smejali, češ, še pariška policija si ni upala parkirati tako blizu!

Miro je leta 1996 nastopil za reprezentanco Slovenije tudi na svetovnem prvenstvu v lovu rib s plovcem v reki Minicio v Italiji. Slovenija je zasedla 17. mesto, Miro pa je bil 128.

Po dobrem nastopu v slovenski ligi posameznikov se je leta 1997 Miro udeležil še svetovnega prvenstva v lovu rib s plovcem v jezeru Valence na Madžarskem. Slovenija je med 33 ekipami zasedla skromno 25. mesto.

Leta 1998 je Miro nastopil v ekipi B-representance Slovenije na 4. evropskem prvenstvu v lovu rib s plovcem na Portugalskem. Med 21 ekipami je ekipa osvojila dobro enajsto mesto.

Že naslednje leto je Miro ponovno nastopil kot član B-ekipe Slovenije na 5. evropskem prvenstvu v lovu rib s plovcem v jezeru Lough Muckno pri Dublinu na Irskem. Med 21 ekipami je Slovenija zasedla 12. mesto. Med posamezniki pa je bil Miro kot najuspešnejši reprezentant 23.

Leta 2000 je v okviru prvih svetovnih ribiških iger potekalo svetovno prvenstvo v lovu rib s plovcem v reki Arno pri italijanskih Firencah. Slovenska reprezentanca, v kateri je bil tudi Miro, je bila med 34 ekipami 17. Miro pa je med posamezniki dosegel 107. mesto.

Ekipo RD Radgona z Mirom Matjašcem pa je kot lanski državni prvak nastopila tudi na svetovnem klubskem prvenstvu na Portugalskem. Med 22 ekipami je zasedla 17. mesto

V novem tisočletju je Miro mnogo manj nastopal na tekmovanjih v lovu rib s plovcem.

Pred kratkim sem ga po dolgih letih srečali v trgovini. Krepko sva si stisnila roki in povedal mi je, da lovi samo še plenilke.

»Vse življenje sem upal, da boš nekoč svetovni prvak,« sem mu očitajoče dejal. »Nikoli ni prepozno,« mi je s smehom odvrnil. Morda pa bo nekoč še svetovno prvenstvo stoletnikov ...

*Besedilo in fotografije:
Andrej Janc*

SPOŠTOVANI BRALCI!

Prehodno obdobje elektronske in tiskane oblike glasila se je zaključilo. Bralci, ki ste izbrali elektronsko obliko glasila, boste od februarja 2025 dobivali samo izbrano obliko na elektronski naslov. Vsi, ki pa elektronske

oblike niste izbrali, boste še naprej dobivali tiskano obliko. Še vedno pa lahko pri tajniku vaše ribiške družine ali na elektronskem naslovu glasiloribic.rzs@ribiska-zveza.si sporočite, katero obliko glasila želite prejemati.

LOV PEGASTE LICE Z OBALE

Pegasta lica je priobalna vrsta ribe, ki prebiva v globinah do 50 metrov. Pogosto se zadržuje v bližini rečnih ustij in vstopa v njihove spodnje tokove, čeprav ima raje bolj slano vodo. Lice sodijo v družino šnjurov (*Carangidae*). V Jadranskem morju sta poleg velike lica (*Lichia amia*) znani še dve vrsti lic: siva lica (*Campogramma glaycos*), ki je sivo modre barve, zraste do 50 cm in doseže težo do 5 kg, ter pegasta lica (*Trachinotus ovatus*), o kateri bo govora v tem članku.



Slika 1: Pegasta lica

Pegasta lica ima jajčasto telo, simetrično analno in hrbtno plavut ter velike oči, ki odbijajo sončno svetlobo kot dragulji. Njena biserna barva je okrašena s temnimi lisami na bokih in črnimi konicami na plavutih, kar jo naredi osupljivo v prozornih vodah Jadranskega morja, še posebej med napadom v plitvinah. Zaradi izredno hidrodinamične oblike in skoraj vzporednih zgornjih in spodnjih plavuti, pa tudi zaradi velike hitrosti plavanja, jo marsikje po svetu poimenujejo tudi strela.

Zraste lahko do 70 cm in doseže težo do 4 kg, čeprav je povprečen ulov posameznih rib te vrste od 30 do 50 dag. Rade se približajo obali, kjer se hranijo z majhnimi ribicami in rakci. Manjši predstavniki te vrste pogosto tvorijo jate z nekaj predstavniki iste velikosti. Slovenskim ribičem je zadnje čase bolj znana od svoje večje sorodnice, saj se ujame kar nekaj teh malih plenilcev z obale. Včasih zaidejo v zalive, lagune in tudi v rečna ustja, posebej v poletnih mesecih. Lice so požrešne ribe, ki napadajo skoraj vse manjše ribe, ki se držijo v jatah. Njihova najljubša poslastica so mali ciplji, gavunčki ter girice. Plen napadajo sunkovito z veliko hitrostjo, znane so po tem, da se nenadoma zaletijo v jato in naredijo preplah med ribami, podobno kot sladkovodne ščuke.

Prehrana in vedenje

Pegasta lica je okreten in zvit plenilec, katerega prehrana je sestavljena predvsem iz majhnih rib, kot so sardelice, gavunčki, cipeljčki, šparčki, girice, občasno pa se sladka tudi z mehkužci. Je lovec, ki se pri iskanju plena zanaša na vid. Njihova tehnika lova je zasnovana na tem, da se kot strela zapodijo v jato in energično pobirajo vse neprevidne predstavnike iz jate. Ta večšina jo uvršča med najbolj zanimiva bitja, ki jih je mogoče opazovati pri lovu v plitvinah našega morja.

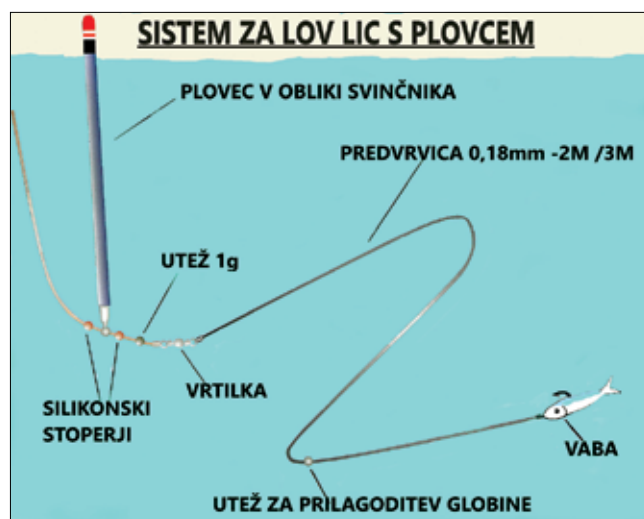
Kako jo lovimo

To je riba, ki jo športni ribiči pogosto iščejo, ne le zaradi dobre kakovosti mesa, temveč tudi zaradi nepozabnih utrujanj na drugi strani najlona. Ribiči po vsem Sredozemlju so navdušeni nad izzivom lovljenja teh malih plenilcev z uporabo različnih ribiških

tehnik, kot so lov z vlekrom za čolnom (panulo), vijačenjem, muharjenjem, ribolovom s plovcem ter ribolovom na dnu. Z uporabo naravnih ali umetnih vab se kopenski ribiči potopijo v čisto nov svet spretnosti in potrpežljivosti pri poskušanju uspešne preslepitve tega morskega plenilca.

Ribolov z obale s plovcem

Pri lovu z beličarskim priborom morate vedno iskati manjše globine za uporabo plovca, da vabo spravite na primerno globi-



Slika 2: Sistem za lov lic s plovcem



Slika 3: Mikro poper



Slika 4: Jig žličke



Slika 5: Raglou jeguljica



Slika 6: Sistema za lov lic

no, kjer lica lovijo svoj obrok. Za ta način ribolova (v glavnem v mesecih od maja do oktobra) ni potrebno metanje na velike razdalje, je pa zaželeno uporabiti majhen plovec, ali vodno kroglico, da vabo odmaknemo od dna in jo približamo lovišču lic, ki pogosto prijemajo takrat, ko vaba pada proti dnu. Zato za obtežitev uporabimo čim manj ali nič svinčenih kroglic. Če v našem ribolovnem območju uporabljamo krmljenje, lahko jato lic zadržimo dolgo časa na istem področju in ulovimo veliko število primerkov.

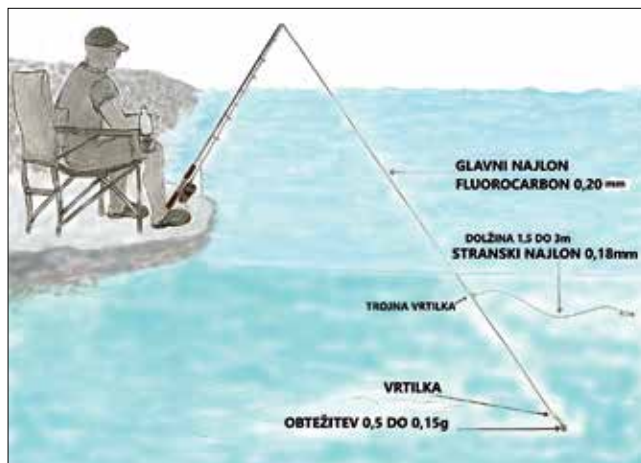
Najučinkovitejša krmna mešanica je običajno narejena iz zdrobljenih sardel, pomešanih s krušnimi drobtinami, pri čemer se naredijo majhne kroglice, ki se počasi raztopijo, ko padajo proti dnu, tako da ostane dobra dišeča sled in pomembni odsevi lusk uporabljenih sardel, ki bodo male plenilce pritegnili že od daleč. Najpogostejša vaba pri tem so majhni koščki sveže sardele (trakci) ali girice.

Ribolov z vijačenjem

Zaradi svoje plenilske narave je pegasta lica priljubljena tarča ljubiteljev vijačenja. Učinkovite so različne umetne vabe, kot so potezanke iz svetlega perja (npr. iz galebovega trebuha), majhne silikonske vabe, ki posnemajo majhne ribe (gavunčke), ter kovinske jig-žličke.

Pri tej tehniki se uporabljajo lahke palice dolžine med 2,5 in 3,5 metra, ki omogočajo dobro vodenje vabe. Mikro jigging z jigi, težkimi 3–5 gramov, je še posebej učinkovit, saj imajo lica majhna usta, ki lažje zagrabijo manjše vabe kot kaj večjega. Za večje primerke se lahko uporabljajo tudi večji jigi. Kar zadeva barve vab, so se prozorne vabe s svetlečimi luskicami, srebrne, bele in rumene barve, izkazale za zelo učinkovite. Ultra lahki popperji, dolžine 3–5 cm, prav tako pritegnejo pozornost lic.

Kovinske jig žličke omogočajo dolge mete in enostavno vodenje. Ker se lahko zataknejo za kamnito dno, je priporočljivo



Slika 7: Lov lic s sistemom na dno

odstraniti trnek na zadnji strani žličke. Najboljša uporaba teh žličk je počasno vodenje z izmeničnim spuščanjem in hitrim dvigovanjem vabe.

Učinkovite so tudi majhne, svetleče silikonske jegulje. Njim sem dodal še majhen trnek, privezan za ušesce trnka na fluorokarbonskem najlonu dolžine 2 cm daljšem od repa jeguljice. Vsekakor s tem povečujemo realizacijo prijemov.

Če nimate ultra lahkih vab, lahko uporabite naslednji trik: vzemite običajno žlico ali upiravko, odstranite vse trnke in na zadnji del, približno 30 cm daleč privežite majhno silikonsko jeguljo z 0,22 mm do 0,28 mm fluorokarbonskim najlonom. Ta metoda je učinkovita tudi pri lovu na druge vrste, kot sta brancin, črnorepka ali šnjur. Najboljše velikosti jeguljic so od 5 cm do 7 cm. Preprosto jih privežite za bleščečo upiravko ali manjšo žlico in lovite s hitrim vodenjem po površini ali tik pod njo. Lica bo to vabo opazila zaradi bleščanja ali vibracij svetlečega dela, kar jo bo spodbudilo k napadu na jeguljo.

Ribolov na dnu

Poleg vijačenja je pegasto lico mogoče loviti tudi s tehniko ribolova na dnu. Pri tej metodi se uporablja naravne vabe, kot so trakovi sveže sardele ali girice, ki jih namestimo na trnek in vržemo na sistemu, prirejenem prav za ta način ribolova na peščeno ali kamnito dno, kjer se lica pogosto zadržujejo. Uporaba lahkega svinca pomaga pri ohranjanju vabe na poziciji, hkrati pa omogoča naravno gibanje vabe v toku, kar privablja lica (kot na sliki 7).

Kulinarika

Meso pegaste lica je zelo okusno in cenjeno, čeprav ni pogosto na voljo v ribarnicah. Večje primerke narežemo na rezine, da se bolje skuha ali spečejo, lahko pa jih tudi vložimo na način „šavor“ s čebulno omako.

Besedilo in fotografije: Vladimir Mikec



Ulov na obali



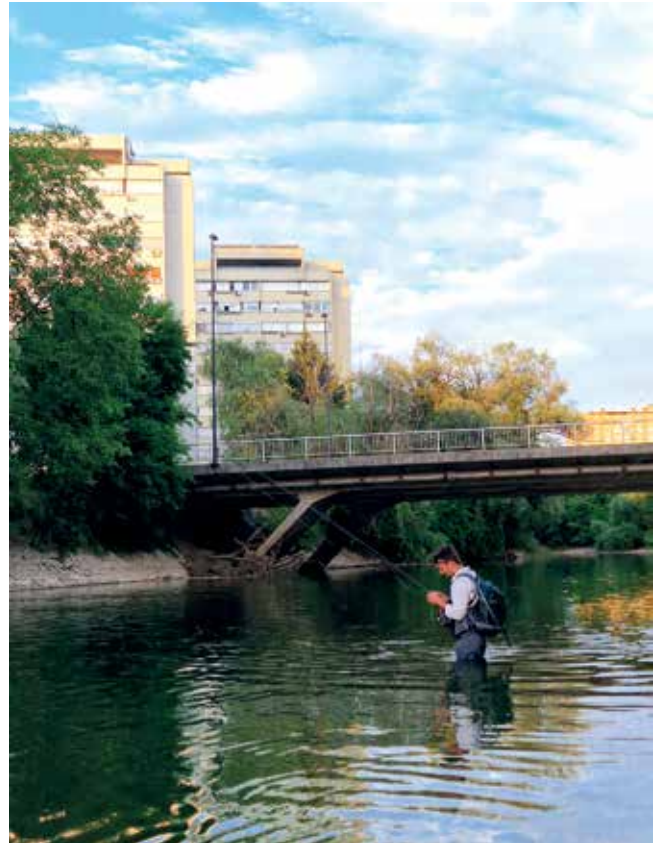
Večerni odsev na mirni gladini (foto: Domen Guštin).

ISKANJE SREBRNEGA PRINCA LJUBLJANICE

Ribiške govornice so že od nekdaj precej relativne resničnosti, na njihovo temo pa obstaja tudi veliko šal. Tako je Žiga nekega dne slišal, da naj bi se v spodnjem toku Ljubljanice, v samem središču mesta, množično nahajali salmonidi, med njimi tudi lipan, zaradi česar se je porodila ideja o iskanju te markantne vrste v Gruberjevem prekopu.



Posrečena prva platnica (foto: Domen Guštin).



Štepanjski most in Gušti (foto: Žiga Brodnik).

Vsaka ribiška avantura je po navadi bolj zabavna in pestra, če je poleg sodelovanja rib prisotna tudi dobra družba. In ker rad spoznavam nove revirje, sem kolegovu zamisel z velikim veseljem in navdušenjem

pozdravil. V manj kot nekaj tednih je bil datum usklajen, vreme pa je z redkimi padavinami lepo sodelovalo, da je sicer mogočna reka Ljubljanica močno upadla in omogočila brodenje po mnogih sicer preglobokih brežinah. ↵



Nova pridobitev rečnega labirinta odpadkov.(foto: Žiga Brodnik).



Požrešen, a lep klen (foto: Domen Guštin).



Največji prebivalec tolmuna (foto: Domen Guštin).



Večer na Ljubljanici (foto: Žiga Brodnik).

Kot je za ribolov v navadi, sva vstala zelo zgodaj, tako da sva šele med sestavljanjem ribiških palic, na obzorju ravne ljubljanske kotline, zagleda vzhajajoče sonce. Polno opremljena sva se še ustavila na mostu in takoj zagledala večje število rib. Strinjala sva se, da gre za mreže in platnice, med katerimi so bile nekatere masivne. Podobno kot prisotnost ciprinidov je bil tudi dostop do reke za naju, ki sva navajena ribolova v neokrnjeni naravi poskočnih rek, velik šok. Poleg tega, da sva začela blizu blokoveškega naselja, ob prometni cesti, kjer so na avtobusni postaji v naju presenečeno strmeli ljudje, namenjeni v službe, je bil dostop do reke popolnoma zaraščen in poln najrazličnejših odpadkov. Po nekaj obrnjenih kamnih in ogledu vodnih organizmov sva se odločila vsak za svoj posnetek in končno pričela ribolov. Ker mi je prijatelj odstopil boljše mesto, pod blagimi brzicami, sem se zbadljivo pošalil, naj pozorno pogleda, saj naj bi že prvi met ujel ribo. Hah, očitno pa šala ni bila tako nedolžna, saj je takoj po zaustavitvi vrvice sledil zateg, na upognjeni palici pa se je zvijala platnica. To je bila moja prva predstavica te vrste ulovljena na muharski pribor. Riba je bila zdrava in po svoje lepa, a kljub debelemu telesu in čudovitim plavutim sem si moral priznati razumljivo dejstvo, da se ne bori niti približno tako dobro kot divja postrv. Prepoln samozavesti sem dobil občutek, da bo ribolov nadvse preprost, kar se je kasneje izkazalo za veliko zmoto.

Tudi Žiga je kmalu za mano ujel prvo, nato pa sva počasi nadaljevala in med brodenjem proti toku slepo prečesavala zanimivejše kotanje in ujela še nekaj manjših rib, dokler se nisva naveličala in po bregu sprehodila do naslednjih brzic. Zaradi visoke temperature vode, niz-

kega vodostaja in velikega števila alg na rečnem dnu se je namreč ravno pod brzicami oziroma v njih nahajala glavnina ribjega živeža.

Stoječemu v vodi mi je pogled obstal na mladica, ki so se mi spet smukale med nogami, in bil sem precej prevzet nad njihovim številom, saj jih je bilo presenetljivo veliko na vsakem koraku. Težava pa se pojavila ob zapetju takšne, manjše ribe. Skoraj vsak met so namreč grizljale dlako in perje muh ali celo z ugrizom preprečile prijem večje ribe. V trenutkih, ko je bilo takšno vedenje vidno, je bilo izogibanje nevšečnostim še mogoče, a takoj ko dogajanje pod gladino zaradi odseva, globine ali razburkanosti ni bilo razložno, se je trnek ob avtomatskem zategu zelo močno zategnil, nato pa zaradi elastičnega laksa in teže nimfe največkrat izpadel. Ampak lumpaste ribice niso ustavile kolega, ki je po suverenem prijemu že utrujal tistega dne največjo mrežo. Preden bi jo eden ali drug zajel v mrežo, sem tudi jaz večkrat videl njene široke bočne plavuti in dolge brke. Žal pa se je srečnica tik pred mrežo snela in mirno zaplavala nazaj na svoje mesto v toku.

S tem se je začelo kratko obdobje ignorance rib in mnogih zapetih muh, kar je predvsem meni z vsakim metom manjšalo mero potrpljenja. Raje ne pomislim še na sonce, ki je postajalo vedno bolj žgoče in gmoto mrčesa, ki je z nenehnim grizenjem in zbadanjem dajala občutek, da me bo živega pojedla. Da bi lažje zadihal, sem se usedel na osenčen breg, segel v nahrbtnik po vodo, se osvežil ter zgolj opazoval. Opazoval sem kačje pastirje ter metulje, ki so lahkotno frfotali nad gladino in se igrivo lovili. Opazoval sem v vetru zibajoča drevesa, ki so poskušala prikriti pogled na bloke in civilizacijo.

Opazoval sem alge in vodno rastlinje, kako kot zastava v vetru valovijo v toku, nakar sem za eno izmed alg opazil ribo. Šlo je za platnico, ki pa je bila za svojo majhnost nadvse izbirčna. Zamenjal sem nekaj različnih posnetkov in po izbiri pravega uspešno ujel in nato, poln nove zagnanosti, spustil po mulju rahlo smrdečo žival.

Na drugem bregu Ljubljane me je dohitel tovariš, njegov pogled pa se je nenadoma ustavil. Razširile so se mu zenice in povabila se mu je čeljust, ko je rekel: »Vidim ga!« Jaz pa seveda takoj: »Kje?!« Zaradi nepriročne lege sonca sem le s težavo zagledal vsaj meter velikega sulca. Kasneje sva videla še dva podobne velikosti, seveda pa sva se zaradi spoštovanja do narave in tudi pravil po občudovanju primerka mirno odpravila dalje.

Prispela sva do najboljšega dela, s hitrim tokom, majhno globino in prodnatim dnom, ki je zelo spominjal na zgornji tok Ljubljane ob samem izviru in obeti po spregledu potočne postrvi ali celo lipana so se dvignili. Sonce je že precej ogrelo ozračje, ribe pa so postale še bolj neaktivne, zaradi česar sva kljub menjavi mnogih muh neuspešno stimulirala zdolgočasene platnice. Razpoloženje so tako izboljšali številni kleni, ki se jasno niso mogli upreti velikim sočnim muham. Kljub temu da sva res zbrano in pozorno opazovala vse prehojene dele reke in vse ribe, da bi le opazila kakšnega lipana, je bil najin trud zaman, saj za srebrnim princem ni bilo nikakršne sledi. Večkrat sva strmeče obstala in gledala isto, po navadi oddaljeno, slabo vidno ribo, za katero sva oba slutila, da bi morda lahko bila lipan. Napetost je tako naraščala do prvega premika ribe v toku, s katerim so bile jasno vidne njene značilne poteze, ki so izdale vrsto, ki pa nikoli ni bila *Thymallus thymallus*. Ob takem trenutku sva največkrat kar sinhrono zavzdihnila od razočaranja in se uskladila, kdo bo ujel ciprinida oziroma če ga bova v morju belih rib kar preskočila. Klen za klenom sva se premikala po toku gorvodno, nakar sem precej blizu, za enim izmed šopom alg, videl nenavadno rumeno liso. Opazil jo je tudi Žiga in strinjala sva se, da gre najbrž za potočno postrv precej lepe velikosti, ki pa je žal popolnoma mirovala na svojem mestu. Ob popolnih predložkih najrazličnejših muh je postalo jasno, da potočnica ve, kakšna je situacija in poskuša ostati neopazna. Po vztrajnem prehajanju muh tik mimo njene glave je končno izgubila svoje potrpljenje in splašeno odplavala stran. Prisilni poskus vzpodbude apetita ob poznem popoldnevu torej niti približno ni deloval, a njena prisotnost nama je vlila novo upanje za srečanje še kakšne potočnice ali morda celo lipana v večernih urah. Ujela sva še nekaj večjih ciprinidov, nato pa se zaradi vročine odločila za predčasno opoldanski počitek.

Prehod hladne fronte je precej zamaknil začetek večernega ribolova, tako da nama je do mraka ostalo le malo več kot dve uri. Padavine se seveda na vodostaju



Novim dogodivščinam naproti (foto: Domen Guštin).

niso poznale, zato sva se, bolj zaradi izkušnje kot pa pričakovanj po lipanih, odločila preloviti še drugo vejo razdvojene Ljubljane. Začela sva pri sotočju, kjer sva ponovno videla nekaj nutrij, in pod Štepanjskim mostom in nadaljevala proti Cukrarni. Na začetku je bila struga veliko bolj široka, a na večini delov globoka le do kolen, nato pa se je le malenkost zožala, a precej poglobila. Poleg tega je bila tudi mnogo bolj umirjena in zaradi slabše, a homogene pretočnosti so bile ribe precej razpršene.

Zahajajoče sonce je na čistem nebu s ohlajenim ozračjem poskrbelo za čudovit prizor. Žiga je stal sredi reke, njegov dolgi meti pa so pričarali valovit ples obsijane muharske vrvice, ki je plavala po zraku, kot da težnost ne obstaja. Met se je zaključil in vrvica je padla na gladino, nato sem zagledal nutrijo, ki je veselo plavala čez reko le nekaj metrov od muharja. Kakšen neobičajen dan. Kakšna nenavadna izkušnja. Nutrije, labodi in galebi, ki prosto plavajo okrog ribiča, ter več masivnih kosov odpadkov, med katerimi so bili najbolj zanimivi zunanja in notranja klimatska enota, WC školjka, najrazličnejše posode in celoten jedilni pribor, da ne omenjam skirojev, vozičkov in koles za celo kolesarnico, so poskrbeli za edinstveno doživetje.

Lipana torej žal nisva uspela najti, a kljub temu sva odkrila nepričakovano zanimivo okolje, polno človeških materialnih odpadkov in neboječih živali, ki z edinstvenim tokom in redkimi salmonidi, a mnogimi ciprinidi zagotovo tvorijo enega izmed najbolj nenavadnih revirjev. Ob prvih večjih padavinah bo voda narasla, se obarvala in prekrila vse svoje skrivnosti žive in nežive narave, o katerih se bodo spet širile le nove ribiške govorice.

Domen Guštin

Popravek

V Ribiču 7–8 je na strani 227 ponagajal tiskarski škrat. Podnapis pod fotografijo *Od leve: Robi Stare (novi predsednik RD), Janez Obid, Jože Mazi, Peter Orhini, Adem Poljanšek, Stane Omerzel (novi tajnik RD) ni pravilen*. Glasiti bi se moral **Vpis članov za Zbor članov RDV in žrebanje štartnih števil za tekmovanje na največjo ribo**.

TESTNI PROGRAM ČETRTE STOPNJE ČIŠČENJA ODPADNE KOMUNALNE VODE PRED IZTEKOM V REKO KAMNIŠKO BISTRICO

V javnem podjetju Centralna čistilna naprava Domžale - Kamnik je v okviru evropskega projekta INSPIRE, katerega nosilni partner v Sloveniji je raziskovalna skupina na Fakulteti za kemijo in kemijsko tehnologijo Univerze v Mariboru, dne 18. junija 2025, potekal dan odprtih vrat. Delovni naslov dogodka je bil: "Reševanje onesnaženosti z mikroplastiko – tehnološke rešitve, primerne za komunalne čistilne naprave", udeležilo pa se ga je nekaj tujih predstavnikov s področja inovativnih okoljskih tehnologij, znanstvenikov iz evropskih univerz ter predstavnikov industrije in komunalnega sektorja. V omenjenem projektu, ki je del širše evropske misije pod delovnim naslovom *Obnovimo naše oceane in vode do leta 2030*, podpirajo cilje evropskega zelene dogovora za čistejšo in bolj zdravo okolje. Nosilni partnerji, teh je več kot 20 iz različnih evropskih držav, že izvajajo omenjene empirične preizkuse filtracije mikro- in nanodelcev, s pomočjo upravljavcev čistilnih naprav na šestih evropskih rekah, to so reke: Rhona na Nizozemskem, Scheidt v Belgiji, Duero na Portugalskem, Donava v Romuniji, Pad v Italiji in sedaj tudi v naši Kamniški Bistrici. Gre za veliko priložnost domžalsko-kamniške CČN, kjer bodo v enem testnem letu, kolikor traja program, s pomočjo kaskadne filtracije ter štirih stopenj očiščevanja, preko naprave za grobo mehansko filtracijo, filtracijskega sistema, ki odstranjuje delce velikosti od 10 do 100 nanometrov, preko nanoporoznega membranskega filtrirnega sistema ter fotokatalitične nanoplastne razgradnje ostankov mikroplastike na molekularni ravni, odpadno vodo očistili do četrte stopnje, kot to zahteva prenovljena evropska Direktiva o čiščenju komunalne odpadne vode¹, ki bo pričela veljati po letu 2030.

¹ Program vključuje enoletno testiranje naprave za kvartarno čiščenje odpadne vode, kjer morajo v enem dnevu prefiltrirati en kubični meter odpa-



Prof. Joydeep Dutta iz švedskega kraljevskega tehnološkega inštituta, ki znanstveno raziskuje energijo nanomaterialov in njihov vpliv na okolje, ter dr. Tomaž Lavrič, član RD Bistrica Domžale.



Predstavitve naprave, ki izvaja kvartarno stopnjo mikrofiltracije odpadne komunalne vode v CČN Domžale - Kamnik.

Strokovnjaki so izpostavili tri koncepte očiščevanja komunalnih voda prek izlivom v reko, in sicer odkrivanje mikrodlecev, zbiranje preko filtracije in preprečevanje izpustov nano-onesnaževalcev v vodotoke.

Poleg predstavitve tehnološko razvojnih faz očiščevanja komunalne vode so prvem panelu strokovnjaki iz Grčije, Italije, Belgije, Romunije in Slovenije predstavili rezultate analitske kemije z uporabo umetne inteligence in digitalnih orodij za spremljanje stopnje onesnaženja voda. Med drugim je predstavnik iz Grčije izpostavil, da so med vodilnimi državami, ki s posebnimi tehnologijami spremljajo izpiranje gumijastih nanodelcev, ob obrabi avtomobilskih pnevmatik pri vožnji po cestah, kjer se le-te z

dne komunalne vode. Po koncu preizkusnega testiranja bo CČN nadgradila sistem tako, da se bo dnevno prečistilo stotine kubičnih metrov odpadne vode in vodo očiščeno mikrodlecev do četrte stopnje, izpustilo nazaj v vodotok Kamniške Bistrice.



Panel z razpravljavci na temo politik, zakonodaje in prihodnjih okoljskih strategij.

dežjem izpirajo skozi odtočne kanale v najbližje reke. Predstavljeni rezultati dosedanjega monitoringa so zelo obremenilni za okolje kot celoto, je še dodal. Italijansko podjetje je predstavilo digitalno obravnavo meta podatkov iz senzorskih meritev, na podlagi katerih pripravijo podatkovne modele z optimizacijo učinkovitejšega odkrivanja mikroplastike v vodi.

Drugi panel z naslovom *Politike, zakonodaja in prihodnje strategije* je bil namenjen razpravi o sistemskih zakonskih spremembah ter strategijah, ki bi morale vključevati filtracijo

mikroplastike iz komunalnih vod in predvsem opustitev uporabe plastike v prehranski dobavi izdelkov. Udeleženci so ugotovili, da mora biti upravljanje problematike z mikroplastiko urejano celovito, vključevati mora vse deležnike, tako državo, občine, raziskovalne ustanove kot druge upravljavce voda, kamor lahko štejemo Zavod za ribištvo Slovenije in ribiške družine. V panelu je gostja prof. dr. Lučka Kajfež Bogataj iz Biotehniške fakultete Univerze v Ljubljani kritično komentirala današnji pristop držav pri reševanju okoljskih problematik. Menila je, da poteka urejanje teh tematik razdrobljeno, necelostno in ne dosega potrebne stopnje zavedanja ter odgovornosti pri odločevalcih, saj aktualne klimatske spremembe močno vplivajo na naša življenja.

Sledil je še ogled vgrajene prečiščevalne naprave četrte stopnje *in situ*, ki s pomočjo tehnologije analitske validacije in digitalne senzorske tehnologije obravnava stopnjo prisotnosti mikroplastike v prejeti odpadni vodi v CCN² ter izvaja učinkovito filtracijo pred izpustom v reko Kamniško Bistrico.

Prisotnost ribičev in ostalih predstavnikov javnosti je na takih dogodkih izrednega pomena, saj lahko tudi na ta način pokažemo interes, da nam je mar za okolje, predvsem pa ohranjamo kakovost vodotokov v biološkem ravnovesju, ki mora biti primerna za življenje vseh vodnih in obvodnih živalskih vrst.

Besedilo in fotografije: dr. Tomaž Lavrič

² CCN Domžale–Kamnik sodi po svoji zmogljivosti na četrto mesto podobnih naprav v Republiki Sloveniji. Komunalno, padavinsko, industrijsko odpadno vodo in greznično goščo iz malih komunalnih čistilnih naprav zbira z območja šestih občin. Nadgrajena je do terciarnega čiščenja odpadne vode, kjer poleg organskih snovi odstranjuje tudi dušikove in fosforne spojine.

RD BARJE: 70 LET TRADICIJE, PREDANOSTI IN PRIJATELJSTVA

19. junija 2025 je pred ribiškim domom Ribiške družine Barje na Hladnikovi cesti v Ljubljani, v prijetnem zelenem okolju Ljubljanice, potekala slavnostna akademija ob sedemdesetletnici delovanja društva. Sončen dan in skrbno pripravljen ambient ob robu središča Ljubljane in Ljubljanskega barja sta ustvarila prizorišče, ki je bilo obenem slovesno in domačno, tako, kot se za praznik vseh barjanskih ribičev spodobi.

Dogodek se je začel s pozdravnimi besedami predsednika **Bojana Pergovnika**, ki je v svojem govoru s čustveno iskrenostjo povzel prehojeno pot zadnjih let, osebno izpoved pa prepletel z dosežki skupnosti, ki ji predseduje. Orisal je, kako je ljubezen do ribolova prerasla v globoko predanost ribiški družini, skupnosti, ki je postala njegov drugi dom. Spomnil se je začetkov, prve ribiške izkušnje s krapolovom, in dejstva, da so bili prav nekdanji mladinci, zdaj že srednjih let, tisti, ki so ga naučili takrat »novega načina« ribolova.

Danes, ko RD Barje šteje okoli 240 članov, izmed katerih je kar 40 mladincev, poudarja pomen denacionalizacije in legalizacije ribiškega doma, za kar je zaslužna peščica predanih in strokovnih predhodnikov, temeljite prenove ribiškega doma, digitalizacije poslovanja RD, pridobitve zemljišč ob ribniku Strahomer, vzpostavitev lastne male komunalne čistilne naprave in še mnogo drugega. Ome-



Ob 70. obletnici RD Barje smo izdali tudi bilten, ki na 180 straneh prikazuje zgodovino, tradicijo ter vlogo RD Barje in njenih članov.



Bojan Pergovnik, predsednik RD Barje, je nagovoril goste slavnostne akademije.



Člani so po koncu akademije prevzeli bilten, majico in spominsko značko.



Plaketo ob jubileju je Bojanu Pergovniku, predsedniku RD Barje (na desni), podelil dr. Miroslav Žaberl, predsednik RZS.



Ivan Ivek Tkalcič je, skupaj z marljivo ekipo, za goste pripravil barjanski lonec in pečene postrvi.

nil je tudi obnovo legendarnega kamiončka TAM 80 in opozoril na nove izzive, ki se dotikajo obrežja Ljubljane. Na koncu govora je Pergovnik izpostavil ključni vodili za prihodnost: delo z mladimi in skrb za čiste vode. Njegov zaključek, iskrena zahvala članom in podpornikom je bil na prvi pogled skromno, a močno priznanje *vsem*, ki soustvarjajo zgodbo RD Barje.

Slavnostna akademija ob 70. obletnici Ribiške družine Barje je bila več kot praznik društva, bila je poklon sodelovanju, prijateljstvu in spoštovanju, ki ga RD Barje že desetletja gradi znotraj in zunaj ribiških vrst. Ob tej priložnosti so se ribičem pridružili častni gostje iz različnih ustanov, od občin in državnih institucij do zvez, društev in sosednjih ribiških družin. Govori gostov so že s svojo prisotnostjo potrdili pomen RD Barje v širšem prostoru. Prvi med njimi je bil **dr. Miroslav Žaberl**, predsednik Ribiške zveze Slovenije, ki je pohvalil zavzetost barjanskih ribičev, njihovo skrb za okolje in zgledno delovanje. Nagovoril je pomen prostovoljstva in medgeneracijskega prenosa znanja, obenem pa čestital RD Barje ob častitljivem jubileju.

Za njim je spregovoril **g. Miro Mahnič**, predsednik Zveze ribiških družin Ljubljana, ki je izpostavil plodno sodelovanje med RD Barje in drugimi družinami v ZRD Ljubljana, zlasti pri varovanju voda in organizaciji skupnih akcij.

Slavnostne besede so zbranim namenili tudi predsednik pobratene RD Celje, **g. Bojan Kočevar**, predsednik RD Vrhnika, **g. Robert Stare**, in predsednik RD Dolomiti, **g. Marijan Kerč**. Pohvalili so prispevek RD Barje k ohr-

njanju narave na južnem robu prestolnice ter se zahvalili za številne ure prostovoljnega dela, ki ga člani vlagajo v skrb za Ljubljano in barjanske vode.

Med povabljenimi so bili tudi Luka Korošec (Občina Škofljica), Janez Kastelic (Krajinski park Ljubljansko barje), predstavniki Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Zavoda za ribištvo Slovenije, Prirodoslovnega muzeja Slovenije, člani PGD Trnovo, Policijske postaje Vič ter že omenjene delegacije iz ribiških družin Celje, Dolomiti, Vevče in Vrhnika.

Med glasbenimi premori je slavlju čudovito glasbeno kuliso dodal Pihalni orkester Ljubljana z dirigentom Damjanom Tomažinom, ki RD Barje spremlja že več desetletij, od 50. do 70. obletnice RD. Dogodek, ki ga je povezoval **g. Blaž Dominik**, ribiški funkcionar in pisec v glasilu Ribič, je v vzdušju spoštovanja zarisal širši krog prijateljstva RD Barje, ki presega vode in sega tja, kjer je doma zaupanje.

Eden najpomembnejših trenutkov slavnostne akademije ob 70. obletnici RD Barje je bila brez dvoma podelitev ribiških priznanj. V središče pozornosti so tokrat stopili nekateri, ki so običajno tiho in vztrajno skrbijo za red ob vodi, za obnovo doma, vzgojo mladih, za zapisovanje zgodb, opremo in redne izlove. Ljudje, ki RD Barje ne le obiskujejo, temveč jo sooblikujejo.

Najprej so bila podeljena aktualna priznanja, ki jih društvu in njegovim članom namenja Ribiška zveza Slovenije. Sledila so aktualna priznanja za sodelovanje z organizacijami, zvestim partnerjem iz javnega, občinskega in civilnodružbenega okolja, brez katerih bi marsikateri



Slavnostno akademijo so z glasbenimi vložki obogatili člani Pihalnega orkestra Ljubljana.



Skupinska fotografija članov UO RD Barje in sodelavcev prireditve (nekateri člani UO manjkajo).

projekt ostal le želja na papirju. Priznanja so prejeli predstavniki naravovarstvenih institucij, občin, društev in sosednjih ribiških družin. Poseben trenutek je bil tudi za mlade. Mladi člani, ki že danes aktivno sodelujejo pri dogodkih, družinjah in prostovoljnih delih, so prejeli priznanja za svojo zavzetost. **Njihova prisotnost ni le obet za prihodnost, temveč dokaz, da so vrednote RD Barje žive, prenosljive in še kako navdihujoče.** Priznanja za dolgoletno delo so prejeli številni člani, ki so bili dotlej morda spregledani, a so se izkazali na različnih področjih – od vodstvenih vlog do dela na terenu. Njihova imena morda niso zapisana na zlatih tablicah, so pa globoko vtisnjena v kulturo RD Barje.

Vrhunec je predstavljala podelitev bronastih, srebrnih in zlatih plaket ter najvišjega društvenega priznanja, podkovanega krapa, ki ga RD Barje podeli le izjemnim posameznikom za neprecenljiv doprinos skupnosti. V prejem tega simbola časti in zvestobe so bile vključene osebnosti, ki jih člani RD Barje prepoznajo kot nosilce zgleda. Vsem prejemnikom priznanj je predsednik RD Barje izrekel iskreno zahvalo: »Hvala za vaš trud in požrtvovalno delo, veseli nas, da lahko na vas računamo tudi v prihodnje.« Podelitve so bile tople, iskrene in pospremljene

z aplavzom. Vsako priznanje je bilo več kot le papir ali plaketa, bilo je ogledalo skupnega spomina.

Ko se človek ozre nazaj na sedem desetletij, ne vidi le letnic, temveč zgodbe. Spomine. Ljudje, ribe, voda, ... In ena družina. Ribiška družina Barje. Dišalo je po pečenih postrveh, barjanskem loncu in dobri volji. Ob tej posebni priložnosti smo pripravili tudi jubilejni bilten z naslovom **Podkovani krap obvešča**, ki ne beleži le preteklih dogodkov, temveč pripoveduje zgodbo o skupnosti, ki je stkana iz ljubezni do narave, vode in prijateljstva. Tisti pred nami so tlakovali pot, mi hodimo po njej in jo utrjujemo za tiste, ki prihajajo. Bilten so recenzirali, torej ga strokovno pregledali: **dr. Bety Breznik** iz Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, **mag. Maša Čarf** iz Zavoda za ribištvo Slovenije in **mag. Matija Križnar** iz Prirodoslovnega muzeja Slovenije. Hvala – tudi na tem mestu – za njihovo strokovnost in trud.

Sedemdeset let RD Barje je več kot le jubilej, je mejnik vseh, ki so skozi desetletja z voljo, znanjem in srčnostjo soustvarjali skupnost ob vodah. Od uradne ustanovitve leta 1955 (RD je, glede na nekatere pisne vire, delovala že prej) pa do danes je RD Barje postala ena najbolj prepoznavnih ribiških družin v Sloveniji, po številu članov, po delavnosti in predvsem po tem, da nikoli ni pozabila, od kod prihaja in za kaj se bori.

Iskrena hvala vsem, ki ste soustvarili ta praznik – članom, ki ste pomagali pri organizaciji, mladim, ki prinašate novo energijo, prijateljem iz drugih društev, gostom in vsem, ki ste v zadnjih letih, mesecih in dneh prispevali svoj delež. Hvala tudi vsem prejemnikom priznanj, ki s svojim zgledom nosite temeljne vrednote RD Barje: vztrajnost, spoštovanje in predanost vodi.

Naj voda teče čista. Naj ribe plavajo svobodno. Naj prijateljstva ostanejo trdna. Naj bo RD Barje še dolgo dom za vse, ki imajo radi naravo, mir in dobro družbo.

Besedilo: Jure Ušeničnik
Foto: Črt Piksi



Slavnostno akademijo je spremljalo prijetno vzdušje pred ribiškim domom ob Ljubljani.

JUNIJA PESTRO NA JEZERU MOLA PRI ILIRSKI BISTRICI

Člani ribiške družine Bistrica iz Ilirske Bistrice so so na dan 28. 6. 2025, ki so ga med drugim pripravili tudi v počastitev dneva ribičev, organizirali izjemno pestro srečanje. Tekom dneva so se v ribiškem domu Soze in njeni neposredni bližini odvijale različne aktivnosti.

Naj najprej omenim seminar za ribiče pripravnike. Seminar je trajal od 8. pa do 13. ure, vodil pa ga je stari znanec ribič in eden najaktivnejših občanov občine Ilirska Bistrica Rado Jurač. Predavanju je prisostvovalo 17 ribiških pripravnikov iz ribiške družine Bistrica, dva iz Ribiške družine Renče in eden iz Ribiške družine Soča iz Nove Gorice.

Prav tako je na jezeru Mola potekalo tekmovanje članov in mladincev ribiške družine Bistrica v ribolovu za najtežjo ribo, ki se je začelo ob 9. uri in se zaključilo ob 14. uri. Tekmovanja se je udeležilo 30 članov in 7 mladincev. V mladinski konkurenci je tretje mesto dosegla



Seminar za pripravnike



Učenje krapolova

Laura Mahne, drugo mesto je pripadlo Mihi Velikonja, zmagovalac pa je postal Marcel Mahne s krapom, težkim 5,775 kg. V članski konkurenci je bil tretji Aleš Gombač (krap, 9,350 kg), drugo mesto je zasedel Peter Ivančič s krapom, težkim 9,450 kg, zmagovalac dneva pa je postal Andrej Gombač s krapom, težkim 10,250 kg. Zmagovalci v mladinski konkurenci so prejeli lične medalje in praktične nagrade. V članski konkurenci pa so bili podeljeni pokali, zmagovalac pa je prejel tudi samokolnico, ki jo je prispevala družba LIV iz Postojne. Čestitke vsem nagrajencem.

Mladinci so se tega dne udeležili tudi šole ribolova.



Učenje muharjenja



Zmagovalci mladinci



Zmagovalci člani

Predstavili so jim bili posamezne načine ribolova: krapolov, tekmovalni lov rib s plovčkom, lov roparic z vijachenjem in muharjenje. Načine ribolova so jim predstavili ribiči, ki se s posameznimi načini zelo pogosto ukvarjajo in imajo za to ustrezne izkušnje. Za lov krapov sta tako v duetu poskrbela mlada, a izredno aktivna krapolovca Danijel Zarić in Besim Selimović. Za predstavitev in praktičen prikaz lova rib s plovcem je poskrbel izkušeni tekmovalec Ismet Kovačević. Ribolov na roparice je bil v domeni Roberta Slapška, medtem ko sta predavanje in učenje muharjenja izvedla legenda muharjenja in znani vezalec muh Karlo Furlan in Damir Šircelj.

Po opravljenih načrtovanih aktivnostih je nastopil še četrti del omenjenega srečanja. Vsi udeleženci katerekoli aktivnosti so bili s strani vodstva ribiške družine počaščeni z odličnim kosilom, ki so ga pripravili v gostilni Mrak - Mikoza v Ilirski Bistrici. Vsak od ribičev je prejel tudi majico z grbom ribiške družine. Srečanje se je nadaljevalo s prijetnim klepetom ob dobri kavi in hladni pijači, za kar so poskrbele naše članice Irena, Romana in Marija. Hvala sponzorjem: družbi Liv Postojna, trgovini Kostevc Kočevje, trgovini Avantura Postojna, družbi Dualist iz Ljubljane, tiskarni Bor iz Il. Bistrice ter vsem ostalim, ki so kakorkoli prispevali k izvedbi izjemnega dogodka.

**Besedilo in fotografije:
Zlatan Kovačević**

ZGODBA O NEKEM ROJSTNODNEVNEM DARILU, DRUGI DEL

KONEC MLADOSTI

Pred nekaj leti sem praznoval 40. rojstni dan (in s tem iz mlajših vstopil v srednja leta) in fanta sta se pri darilu res potrudila – doma sta namreč izdelala kupon, na katerem je pisalo, da mi podarjata ribiško dovolilnico za reko Unico. O Unici smo namreč že večkrat slišali, da gre za eno najlepših rek v Sloveniji in za morda najboljši muharški revir pri nas. Darila sem bil izredno vesel, a ga vseeno nisem uspel (oziroma nisem imel srca) izkoristiti. Dnevna ribolovna dovolilnica za reko Unico je namreč skoraj najdražja v Sloveniji in od fantov nisem imel srca jemati toliko denarja.



Kot prvi je bil zjutraj uspešen Filip, ki je na potezanko uspel prezentati dve potočnici.



Reko smo imeli povsem zase!

Več let je tako ideja o Unici zorela, dokler se letos poleti ni pokazala priložnost za ribolov na tej čudoviti reki. Lovit sva se odpravila midva s Filipom – v začetku poletja je namreč zaključil z osnovno šolo in se bo prvega septembra podal v gimnazijo, tako da je tudi on zaprl vrata enega poglavja svojega življenja.

Pridružil se nama je ribiški prijatelj Ivo, ki je vztrajal, da želi opraviti vsaj nekaj metov, še preden vzide sonce. Tako smo se iz Ljubljane odpravili že okoli četrte ure zjutraj, okoli nas je bila še trda tema, a tudi Ivo se je zavedal pomena ribolova na Unici – ko se ti ponudi priložnost muharjenja na tem revirju, takrat želiš izkoristiti vsako minuto!

Ivo Unico pozna precej bolje od naju in njegovi nasveti so bili neprecenljivi – že njegov prvi je kmalu obrodil sadove. Filipu je namreč naročil, naj se počasi premika do sredine kamnitega mostu, ob katerem smo pričeli z našim ribolovnim dnevom, ter meče muho s tokom navzdol. Le nekaj metov kasne-

je je imel fant na trnku največjo potočno postrv svojega življenja in našo prvo ribo na Unici. Ribo je ukanil črni stinež (*ang. Woolly bugger*), ki ga je navezal še en član naše



Ne le v vodi, tudi okolica Unica je čudovita. Večkrat sem pomislil, da bi bil zadovoljen že, če bi se zgolj sprehajal po vodi, ne da bi zraven še lovil. Skupaj z muharjenjem pa je bila izkušnja seveda mnogo lepša!



Ujeli smo preko 30 lipanov, a ta Filipov lipan je po velikosti prekašal vse!

Lipani so izredno borbene ribe, a obenem tudi zelo občutljive. Z največjim lipanom tistega dne se je Filip ukvarjal precej dolgo, saj smo želeli, da se riba varno vrne v vodno zavetje.



Tako rekoč zadnji met je pretental to skoraj pol metra dolgo potočno postrv. Kljub res zgodnjemu začetku zjutraj se je splečalo vztrajati do večera (Foto: I. Bjelčevič).

ribiške družine. To bo res poseben dan, sem pomislil. Odličen začetek muharjenja sta Filip in Ivo zaokrožila vsak s paroma ujetih potočk, nato pa smo se počasi začeli premikati po reki – najprej proti toku, nato pa skupaj z njim. Ni trajalo dolgo, da so na površinske vabe začeli prijemat lipani. Med bojem z enim večjih tistih dan je Ivo zaklical: »Pridi pogledat, kakšna potočka se je zapodila za mojim lipanom!« Ena večjih rib, ki smo jih videli tisti dan, je prihitela iz svojega zavetja in napadla lipana, ki se je že boril z Ivom. Nekaj krogov okoli Ivovih nog, potem pa je pobegnila nazaj v svoje skrivališče. Kot bi bilo to znamenje, smo se od potočk do večera poslovali. Je pa bilo zato lipanov toliko več.

Dan je bil čudovit, sicer precej vroč, a za poletje se kaj drugega niti ne spodobi. Unica je imela 10 stopinj, tako da je bil vsaj spodnji del telesa prijetno ohlajen. Vodostaj je bil dokaj nizek in tok počasen, kar je pomenilo, da smo se lahko gibali brez težav. Še posebej pomembno pa je bilo, vsaj zame, da je bil vsak korak čvrst. Niti na enem mestu dno ni drselo, pa naj je bil spodaj pesek, kamenje ali pa rastje. Morda najboljša stvar ta dan (poleg številnih ujetih rib seveda) pa je bilo dejstvo, da smo bili mi trije tako rekoč sami na celotni reki. Lovil ni nihče drug, bilo je nekaj kopalcev in celo en veslač, a to je bilo vse. Vso to lepoto, mir ter seveda ribe smo imeli samo zase. Unica slovi namreč tudi onkraj naših meja in pogosto poleg slovenskih ribičev na obalah reke uživajo tudi tuji. Verjetno bi bila lahko naša izkušnja precej drugačna.

Med stanjem v strugi je Ivo zaklical: »Premikaj se čisto počasi in opazuj, da se ti bodo lipani začeli poditi med nogami!« Res, lipanov je bilo v izobilju, največjega tisti dan pa je, ko je bilo sonce najvišje, ujel Filip. V podmetalko je

zajel pravega orjaka! Tudi marsikateri bolj izkušeni ribič bi bil zelo vesel takšnega ulova – čez pol metra dolg lipan se je močno boril in Filip je bil upravičeno ponosen na svoj ulov! A zgodba se tu ni končala. Vsak, ki se je kdaj ukvarjal z muharjenjem, ve, kako občutljive ribe so lipani. Ko so, neverjetno borbeni, na trnku, lahko hitro poginejo, če po končanem boju z njim ne ravnamo zelo previdno. Filip ga je najprej držal za rep in predihaval, nato pa mu pomagal še s pomočjo podmetanke. Rok že skoraj ni čutil, ko je trofejni lipan odplaval nazaj v svoje kraljestvo.

Počasi smo nadaljevali, dovolj oddaljeni drug od dru-



Po Ivošem nasvetu sva ribolov pričela s temnejšimi potezankami. Olivni sitnež, ki je ukanil dve potočki, je delo člana naše ribiške družine!

gega, da je lahko vsak zase užival v lepoti reke in njene okolice. Ker je bil vodostaj nižji, so bili lipani še toliko bolj opazni. Njihove hrbtnne plavuti in velike oči je bilo možno videti vse naokoli. Spomnim se, da sem med opazovanjem vode, ki je mirno tekla čez desetine odtenkov zelene barve, sam pri sebi rekel: »Razumem.« O Unici mi je namreč že več ribičev pripovedovalo, kako neverjetno lepa je ta reka, ki se vije čez Planinsko polje, kakšen užitek je loviti tam. Končno, po več letih čakanja, sem bil v sredi vsega tega tudi sam. Dan je bil že prav kičasto lep in, po pravici povedano, bi bil vesel že, če bi bil tam zgolj za družbo, in ne zaradi ribolova. A vseeno lahko rečem, da sva bila s Filipom zelo vesela, da sva lahko letošnjega julija tam tudi muharila.

Kosilo smo si privoščili iz popotne torbe, nato pa še popoldanski počitek. Vsaj Ivo in jaz sva za nekaj časa zatislila oči, medtem ko je Filip vztrajno metal tudi med najino siesto. Očitno se je najmlajšemu med nami res zgoden pričetek dneva najmanj poznal.

Po krepčilnem počitku sem se poskušal osredotočiti na potočne postrvi, tako da sem lovil na potezanko. Med metanjem sem Ivu zaklical vprašanje, če znajo tudi lipani kdaj prijeto na potezanko in – kot naročeno – začutil poteg. Ob mojem zategu se je brezzalustnik čvrsto usidral v ribjih ustih in pričakoval sem, da bo ven prišla večja potočka. No, riba je bila sicer res večja, a bila je lipan! Česa podobnega pa res nisem pričakoval! S tem, da je imel potezanko globoko v ustih, tako da jo je res močno napadel. Kot vse ribe ribolova, se je tudi ta posebej vrnil nazaj v svoj rečni dom, kar seveda ni nič posebnega, saj na Unici velja zgolj režim ribolova *ujemi – spusti* ter seveda obvezen lov z brezzalustnikom.

Čakal nas je še večerni del dneva. Že hiter pogled po



Morda najboljše darilo, ki sem ga kdaj dobil za rojstni dan. Nekaj let nazaj sta mi fanta za štirideseti rojstni dan izdelala ta bon. Ribiča bi težko osrečil s čim lepšim!

reki je jasno povedal, kako bomo nadaljevali – očitno je bilo, da lipani pobirajo hrano na površini in tako smo se tudi mi odločili za suhe muhe. Znova si je vsak od nas izbral svoj del reke in metal. Okoli pa je delalo »Blop, blop, blop ...« Vsakič, ko se je v bližini dvignil lipan in zajel svoj plen, je temu sledil značilen »blop«. Kot v raji! Voda je še naprej mirno tekla, še vedno smo bili edini ribiči in imeli zase celotno reko, sedaj pa so poleg naših oči lahko uživala tudi ušesa. Verjetno mi ni treba poudarjati, da vsakič, ko sem se obrnil, je nekje naredilo »blop«, in vrgel sem muho v tisto smer. Kmalu pa je bilo tako, kot je dopoldne napovedal Ivo – ribe so se motale okoli nog in lahko bi jih lovil tako, kot smo včasih lovili na morju s pomola, kot smo trnek z vabo le spustili dol in počakali na ugriz. Tudi z vabami se ni bilo treba preveč ukvarjati, važno je bilo le, da suha muha ni prevelika in dovolj svetla, pa se je kmalu po metu zaslišal »blop«, ki mu je seveda sledil zateg. In vsakič znova se je izkazalo, da čeprav so lipani zelo občutljive ribe, so obenem tudi zelo borbene. Večerni skok je bil čudovit, a prišel je tudi trenutek, ko se nič več ni slišalo »blop«. In s tem se je bližal tudi zaključek naše nepozabne dogodivščine na Unici. A ni je bilo še konec. Za zadnje dejanje smo se vrnili na začetek, h kamnitemu mostu, kjer je Filip ujel našo prvo ribo dneva. Če smo dan začeli s potezankami in nadaljevali s suhimi muhami, pa so bile za konec na vrsti še nimfe. Znova je prvi »udaril« Filip, ki je dobil še enega lepega lipana, zadnje dejanje dneva pa je pripadlo meni. Kljub slabši vidljivosti je bil poteg vrvice očiten, sledil je zateg, nato pa boj! Riba je divje vlekla čez celotno strugo, v želji, da bi se skrila v koreninah na drugem bregu. Na srečo je bila predvrstica dovolj debela, da je zdržala njen vlek in nato še moje potege. Mrežo je pripravil kar Ivo, da se meni ni bilo treba ukvarjati še s tem, a do zajema je minilo še nekaj časa. Tudi ko je bila riba v plitvini, je še vedno borbena ubežala vsakič, ko nam je prišla blizu. Vseeno smo bili zmagovalci mi trije. Skoraj pol metra dolga potočna postrv je bila naša, lepšega slovesa od Unice si ne bi mogli zaželeli!

Čeprav se oba s Filipom počutiva še zelo mlada (in Filip seveda v resnici tudi je), sva bila zelo vesela, da sva nov korak v življenju obeležila z neverjetnim ribolovom (čeprav v mojem primeru z nekajletno zamudo, a kot pravijo, bolje pozno kot nikoli). Ko smo med vožnjo nazaj preštevali ribe in se ustavili zelo blizu številke 50, naju je Ivo kar šokiral z izjavo, da bi na res dober dan ujeli vsaj dvakrat toliko rib ... Očitno ima Unica še veliko več za ponuditi, a si težko si predstavljam, da bi lahko še kdaj imeli tako srečo in celotno reko samo zase. Morda se kdaj še uspemo vrniti na morda najlepši slovenski revir, a tudi, če je bilo to zadnjič, te izkušnje zlepa ne bomo pozabili!

Besedilo in fotografije:
Blaž Dominik

RAZVOJ (DODATNE) OPREME

Večkrat slišimo, da se muharjenje kot pristočasna aktivnost v zadnjih desetletjih razvija prepočasi ali pa kar nekako stagnira. Večina vsakoletnih poizkusov industrije v smeri »nepogrešljivih novosti« nam kasneje zaradi neuporabe običajno obstane nekje v omari. Vseeno pa je v tem času, tako v naravi kot tudi družbi, prišlo do precejšnjih sprememb, ki na muharjenje vplivajo včasih tudi posredno. Glede na to, kaj smo za vodo potrebovali pred dvajsetimi leti in kaj nujno potrebujemo danes, lahko takoj opazimo nekaj jasnih razlik. Nekaj jih niti nima prave povezave z muharjenjem, vseeno pa vplivajo na naš ribolovni dan. Brez osnovnih delov opreme, brez katerih ni mogoče muhariti, seveda nikoli ne bo šlo, tokrat pa bomo spregovorili predvsem o dodatkih, ki so v zadnjem času postali že skoraj nenadomestljivi.

Klasična dodatna oprema, kot so klešče za odpenjanje, stiskanje in rezanje, ki nam nadomeščajo tri kose nepogrešljivega orodja, ostajajo eden od nepogrešljivih dodatkov, brez katerih ne moremo, marsikje pa so celo obvezni. Podobno velja za polaroidna očala, podmetanke in podobno.

Razni metri, termometri, torbice za shranjevanje uplena, časopisni papir pa so že skoraj zgodovina. Zamenjujejo jih kreme in oblačila z UV-zaščitnim faktorjem, hladilne škatle, nahrbtniki ali torbe, velikokrat pa že kar priklopni električni hladilnik za v avto. Pomemben in zanimiv dejavnik je v zadnjih letih postala tudi pijača. Še nekaj časa nazaj nismo bili vajeni, da bomo tudi med samim ribolovom žejni in potrebovali vnos prepotrebne tekočine. Med muharsko ponudbo smo se le nasmihali telovnikom in torbicam, ki so imeli vgrajene mehove



Marsikdo med nami lahko pogreša marsikaj, brez takšnega povečevala pa mnogi niti ne moremo začeti.



Shranjevalnik odpadnega mofilamenta in fluorokarbona



Primeri modernih trnkov brez zalusti velikosti od 6 do 16, s katerimi pokrijemo večino potreb.



Eden od najpomembnejših delov dodatne opreme danes so majice z zaščitnim UV-faktorjem 50, najboljše se obnesejo tiste s kapucami.

in cevke za pijačo. Namenjene so bile predvsem za visoke planote v Združenih državah in druge dele sveta, kjer je zaradi nizke vlažnosti stalen in reden vnos tekočine v telo resnično nujen. Danes so se zadeve spremenile in mnogi pri nas brez pijače niti ne gredo več na ribolov. Ni vsak revir v urbanem okolju obdan z lokali in trgovinami, ravno nasprotno. Velika večina nas je zato odvisna izključno od tega, kar imamo na sebi ali prinesemo s seboj v obliki nahrbtnika ali pa plastenk in pločevink, ki jih lahko ohladimo s postavljanjem v vodo.

Shranjevalnik odpadnih predvrvic, monofilov in fluorokarbonov danes opazimo predvsem pri muharjih, ki se zavedajo, da z brezbržnim zavržkom slednjih le-ti dobesedno ostajajo v naravi praktično za vedno. Ugotovili so, da običajni monofilament ostane v naravi tudi šeststo let! Nikakor ni treba, da si zaradi tega mali shranjevalnik omenjenih odpadnih snovi nabavimo, pomembno je, da jih primerno zavržemo in ne puščamo kar nekje v naravi ali pa celo v vodi. Zavest ribičev



Meh za pitno vodo, ki smo ga mnogi pred leti iz raznih torbic odstranili, zdaj pa pride marsikdaj zelo prav.

se vsekakor spreminja. Mala vrečka za take »odpadke« lahko popolnoma zadostuje.

Trnki v osnovi brez zalusti so prav tako že postali nekako norma in nam lahko prihranijo veliko časa in slabe volje, še posebej kadar med stiskanjem zalusti muhi odlomimo celotni zavoj trnka. Danes so muhe brez zalusti v revirjih večinoma že v osnovi zapovedane in običajna zalust se nekako že poslavlja. Tudi tu opazamo spremembe v razmišljanju in praktični uporabi brezzalustnikov, ki jih je vsekakor lažje odpeti kot običajne in večina nas jih uporablja kar povsod.

Vodoodporni mobilni telefon je že dalj časa kar normativ. Kar nam mnogim niti ni prav vseč, še posebej kadar se želimo za tistih nekaj ur resnično odklopiti od vsakodnevnih zadev in se izgubiti v naravo. Brez neposredne povezave in sprotnega vpisovanje uplena pa marsikje niti ne moremo več muhariti. Vodotesne torbice so za marsikoga tako že zgodovina. Vendar ne za vse. Posredno s tem je predvsem za vse nas, ki uporabljamo karseda minimalno količino opreme v najmanjših torbicah, nastal manjši problem. Za vse dodatne stvari smo zato primorani uporabiti dodatne torbice, uporabiti zopet v celoti kaj večjega ali celo stari dobri telovnik. Tudi za razne vrednosti in dokumente, ki jih nikakor ni dobro puščati v avtomobilih na parkiriščih, kjer praktično vsepovsod lahko prežijo nepridipravi.

Ovratna ruta (t. i. buff) je prav tako nekaj, česar pred leti niti nismo poznali, danes pa nam velikokrat reši neprijetnosti tako v hladnih kot tudi v najtoplejših dneh, če jo le primerno uporabimo. Še posebej pride prav, ko jo zmočimo v poletnih dneh ali pa enostavno uporabimo v hladnih jutrih, še posebej pri ribolovih na sulca. Različica z zaščitnim faktorjem pa je tako ali tako že nepogrešljiv del opreme pri ribolovu predvsem na jezerih in na morju, ko na nas seva tudi odboj sonca.

Zanimiva je tudi sprememba v pripomočkih za plovnost suhih muh, o katerih smo pred časom prav tako že govorili. Danes so običajna mast za suhe muhe ali pa razni praški pri marsikom že preteklost in so jih zamenjale bistveno bolj učinkovite tekočine, s katerimi dalj časa obdržimo suho muho na vodni gladini. Bolj v šali, malo pa tudi zares zato danes mnogi govorimo, da je ravno tu za vse nas, ki radi in sploh še uporabljamo suhe muhe, prišlo do največjega premika oziroma napredka v razvoju muharske opreme.

Veliko drobnih delov opreme si prihranimo in danes nadomestimo s preprostim majhnim večnamenskim orodjem. Pred leti smo ga poznali zgolj kot »Leatherman«, ki je bil



Nadomestek silikonskih masti – tekočina, o kateri smo že govorili, ki zagotavlja plovnost suhim muham, predvrvicam, lahko pa tudi indikatorjem prijema iz prediva.

precej uporaben, a veliko prevelik za nošenje s seboj. Danes ima praktično vsak nekje v avtu eno od manjših izvedb. Ta praktični in zelo uporabni izum je vsekakor dobrodošel, saj nam zamenja marsikaj, zavzame pa obenem zelo malo prostora in velikokrat niti ne opazimo, da ga imamo s seboj. Naprodaj so bolj ali manj že na vsakem koraku in tiste najmanjše verzije so za muharjenje kot naročene. Omogočajo nam rezanje, stiskanje, vijachenje, skratka veliko večino opravil, ki jih za vodo potrebujemo, obenem pa še mimogrede naredimo mali servis na našem muharskem kolescu ali palici.

Osnovna oprema za muharja v osnovi ostaja bolj ali manj enaka, le da je dandanes na voljo veliko več izbire. Moderne predvrvice in trnice, na primer, se niti ne morejo primerjati s tistimi pred nekaj desetimi leti, predvsem po debelini, nosilnosti in odpornosti na obrabo. Tudi vrvice in vezalni materiali so danes popolnoma drugačni kot pred časom. Ni pa vse zlato, kar se sveti in predvsem glede vzdržljivosti in obstojnosti se predvsem pri muharskih vrvicah lahko hitro uštejemo. Glede tega je pri mnogih kolegih prav občudovanja vredno, kadar vidimo, da jim nekaj brezhibno služi že resnično dolgo. Tu niti ne vidim neke potrebe po kakšnih spremembah. Palice in kolesca ostajajo lahko nespremenjena, ponudba je vsekakor ogromna in vsakdo si lahko najde nekaj zase.

Vsekakor moramo nekaj pozornosti posvetiti tudi pomembnemu delu opreme, za katerega mlajši muharji verjetno niso niti slišali, za veliko večino nas starejših pa postaja tako zelo pomemben, da brez njega enostavno ne gre. Čeprav ta težava ni nič novega in je stara verjetno toliko let kot muharjenje samo, na žalost nič ne kaže, da bi se v kratkem na njej kaj novega naredilo in ponudilo kakšno novo rešitev, ki jo mnogi že dolgo težko pričakujemo. Obstajajo sicer razni pripomočki, ki pa se mi ob preizkušanju iskreno niso najbolje obnesli. Do takrat bomo za zavezovanje muh, predvsem v večernem času, še naprej s seboj nosili na kapah povečevalnega stekla.

Besedilo in fotografije: Tomaž Modic

FILEJI NAVADNEGA OSTRIŽA V PAPIRNATEM ZAVITKU (EN PAPILLOTE) Z LISIČKAMI IN ŽAFRANOVIM KROMPIRJEM

September ima med ribiči prav poseben sloves. V zraku je že nekaj svežine, ki zjutraj zariše meglice nad vodo, a sonce čez dan še ogreje roke, ki držijo ribiško palico. Dnevi so krajši, a polnejši; v zreli svetlobi se vse zdi počasnejše, mehkejše. Ribe spet pogumneje prijemljejo, kot bi začutile, da je čas za zadnjo pojedino pred zimo.

Na Krimskem jezeru pri Podpeči, v zavetju smrekovih gozdov, se voda v septembru umiri. Valovi postanejo redkejši, tišina gostejša. Takrat vzamem svojo preprosto ribiško palico, majhne umetne vabe ali kar deževnike in grem po mir, rib tako ali tako ne ujamem več veliko. Če se vmes zatrese plovec in zasveti krepak hrbet ostriža, toliko bolje.

Ko se s koncem avgusta poslovijo kopalci, ko na pomolih ni več naglice in na gladini ne šprica od nepotrebne testosterona in sončne kreme, pride naš čas – čas ribičev. Voda spet zadira v svojem naravnem ritmu, jutranja rosa se blešči po trstičju, v zraku je vonj po vlažnem listju in zrelemu travinju. Na Krimskem jezeru ni več vrveža, le tiho čofotanje redkih rac, oddaljen klic ptic z barja in šumenje vetra, ki se ujame v pajčevine nad stečinami ob revirju.

Navadni ostriž je v tem času radoveden in požrešen. Lahko ga lovimo z vijačenjem, s svetlikajočimi se blestivkami ali gumijastimi ribicami, ki jih vodiš tik nad dnom. Lahko pa posežemo po klasični tehniki beličarjenja, z majhnim, slastnim deževnikom kot vabo, ki v ostrižu vzbudi njegov plenilski nagon. Ni pomembno, katero tehniko izbereš, pomembno je tisto vmes. Čakanje, opazovanje, stik z vodo, s tišino, s samim seboj.

Ni pa ostriž zanimiv le ob vodi, temveč tudi na krožniku. Njegovo belo meso je čvrsto, nežno in prijetno

sladkasto, brez močnega vonja po ribah, kar ga naredi idealnega za preudarno kuhinjo. Morda tudi za enega najlepših načinov kuhanja, kar jih poznam: pečenje v papirnatem zavitku, kjer ohrani vse svoje naravne sokove in arome.

Nekoč so bili ostriži v Krimskem jezeru pravi velikani. Spominjam se pripovedi in tudi svojih prvih ribolovov, ko so bili primerki dolgi 25 centimetrov, tudi še kaj več, nekaj običajnega. Debeli, široki hrbti, krepke črte, plavuti rdeče kot jerebika. Danes so takšni ostriži redki. Vzrok gotovo ni v pretiranem uplenu. Pravzaprav danes le redki še jemljejo ostriže s seboj. Nekaj drugega vpliva nanje, a o tem več morda kdaj drugič. Še se najde kakšen, a večinoma so ulovi skromnejši, okrog 20 centimetrov. Tudi iz takih se še da narediti manjše fileje. Iz petih navadnih ostrižev sem pred kratkim dobil deset filejev. Tem sem dodal še nekaj mesa smuča – ravno prav za nekaj lačnih ljudi, ki znajo uživati. Če ostrižev nimam, jih navadno nadomestim s kakšnimi morskimi dobrotami, na primer ribonom, manjšo orado ali brancinom in, redkeje, z bradačem. Pomembno je, da ima riba belo in čvrsto meso. Tokrat sem meso ostriža, kot že omenjeno, dopolnil s smučem. Čeprav ostriž prihaja iz sladkih vod, ima v svoji teksturi nekaj sredozemskega, zato mu pristaja mediteranska priprava, a z jesenskim pridihom.

Recept

Fileji ostriža v papirnatem zavitku niso le navaden recept v slogu: »pomokaj, ocvri«, temveč predstavljajo način kuhanja, ki ohrani vse tisto, kar imamo ribiči na krožniku najraje. To so: čistost okusa, aromo vode in malce pridiha matere zemlje. Vzel sem torej deset filejev navadnega ostriža, ki sem jih ujel v Krimskem jezeru, in smuča. Ključno je, da je meso ribe, ki jo pripravljamo, belo, čvrsto in nežno, tako da prenese paro in okusne sape, ki se zadržijo v zavitku.

Sestavine (za 4 osebe)

Riba in marinada

- 8 filejev navadnega ostriža (brez kože in koščic)
- 2 žlici oljčnega olja
- sol in sveže mlet beli poper



Sestavine za odlično pojedino, uvod v bogato jesen.





Pomemben korak je kuhanje omake, soka, po francosko jus.



Predzadnji korak uživanja – zavijanje dobrot v papir.

Omaka

- glava komarčka (zeleni deli in odrezki)
- 2 šalotki, drobno sesekljeni
- 1 strok česna, strt
- glave in kosti ostriža
- 1 lovorov list
- 50 ml suhega belega vina
- 1 žlica limoninega soka
- 1 žlica oljčnega olja
- ščepec trsnega sladkorja (po potrebi)
- sol in beli poper po okusu

Zelenjava

- 4 srednje veliki mladi krompirji
- ščepec žafrana (v trgovini dobimo pakete po 0,125 g), namočenega v veliki žlici tople vode
- 2 zeleni bučki, narezani na tanke poševne kolobarje
- 1 manjša glava komarčka, narezana
- 100–150 g lisičk, očiščenih
- 2 žlici oljčnega olja
- 1–2 žlici masla
- 1 žlica suhega belega vina
- sol in beli poper po okusu

Za izdelavo zavitkov

- dodatno maslo za fileje (po okusu, sam dal približno 1 žlico masla v en zavitek)
- papir za peko (izreži 4 kroge premera približno 40 cm, za vsako porcijo po enega; lahko uporabimo tudi kvadrate, ki jih zavijemo in zgoraj zavežemo z vrstico)
- naribana limonina lupinica (po želji)
- 1 beljak (za zatesnitev – po potrebi)

Priprava je razdeljena na več korakov: mariniranje filejev, priprava omake, priprava zelenjave in peka.

Ribo mariniramo 30 minut. Fileje rahlo posolimo, popramo in pokapamo z vrhunskim oljčnim oljem. Lahko dodamo sok limone, vendar moramo vedeti, da bo ta ribo »skuhal«, še preden jo bomo porinili v pečico. Pustimo počivati na hladnem približno pol ure do eno uro. Lotimo se omake. Na oljčnem olju nežno podušimo šalotko, česen, ostanke komarčka, ribje kosti in druge ribje ostanke ter lovorov list. Dodamo vino in po potrebi malo vode (do pribl. 200 ml). Kuhamo 15–20 minut. Zreduciramo, precedimo, nato začini- mo z limoninim sokom, soljo, poprom in po potrebi s ščepcem sladkorja. Ohladimo. Lotimo se priprave zelenjave, najprej žafranovega krompirja. Krompir

olupimo, narežemo na rezine in skuhamo v osoljeni vodi. Odcedimo, dodamo žafranovo vodo. Bučke in komarček blanširamo (1 min.), nato ohladimo v ledeni vodi. Na ponvi segrejemo maslo in oljčno olje, na hitro (2–3 minute) popražimo lisičke (po želji s ščepcem svežega timijana). Sam sem lisičkam dodal še tri gojene šampinjone. Začinimo po okusu.

Sestavljanje zavitkov (*en papillote*): na sredino najprej položimo žafranov krompir, nato bučko, komarček. Na zelenjavo položimo mariniran file. Zalijemo z veliko žlico omake, dodamo gobe in košček masla. Po želji lahko dodamo tudi nekaj naribane limonine lupinice. Zavitke dobro zapremo z večkratnim prepogibanjem roba ali tako, da papir zavijemo navzgor in zaveže- mo z vrstico. Zavitke položimo na pekač in pečemo v predhodno ogreti pečici na 230 °C, približno 15 minut. Zavitke nato položimo neposredno na ogrete krožnike. Gostu jih odpremo šele pri mizi, da v polnosti začutijo arome vseh sestavin.

Vinska spremljava

K tej jedi, ki, roko na srce, ni za tiste, ki bodo pred tem celo dopoldne preživeli v gozdu, žagajoč debelo hrastovo hlodovje, se lepo poda kozarec belega vina, ki ni preveč močan, a ima dovolj značaja, da se ne izgubi ob gobah, maslu in komarčku. Izbral sem suho rebulo ali zelen. To so vina z rahlo citrusno kislino in mineralno noto, ki znata nositi arome ribe in obenem podpreti zelenjavo. Če želite nekaj bogatejšega, a še vedno zadržanega, je polsuhi sivi pinot dobra izbira, še posebej, če je malce odležan. Ribja jed v papirju je nežna, aromatična, čutna, vino ji mora zato slediti kot ubran spremljevalec. Včasih mi kdo z nasmehom pripomni, da sem pri ribah kar nekoliko preveč zvest suhemu belemu vinu. Da vedno znova izberem isto smer, isto barvo, isto steklenico. Morda imajo prav, a tu gre za zvestobo. Zvestobo okusu, ki sem ga spoznal, razvil in mu začel zaupati. Suho belo vino k ribi zato ni izbira iz navade, temveč iz posluha. Je kot prijatelj, ki zna molčati v pravem trenutku. Ne vsiljuje se, ne govori preglasno, ne potrebuje pozornosti.

K ostrižu v zavitku, s koščkom masla, z lisičkami in limonino lupino, se suho belo vino ne poda zato, ker je samoumevno, temveč zato, ker je preudarno. Njegova kislina povzdigne meso ribe, njegova svežina prebudi zelenjavo, njegova zadržanost spoštuje jed, ki je sama po sebi mehka. Pa vendar, če bi želel poskusiti drugače, če bi želel razbiti tiho navado in dodati novo noto k tej jesenski tišini, so poti odprte. K tej jedi bi šlo tudi

oranžno vino, morda starana rebula ali pinela, z bolj izraženimi tanini in oreškasto noto. Lahko bi posegel po starejšem sivem pinotu, zlato obarvanem, z vonjem po jeseni, rahlo oksidiranim. Lahko bi jed odprl z nežno penečo penino, brut kajpada, ki razbije maslo in v papirnem zavitku najde novo zračnost. Celo nežen rose iz modrega pinota bi znal biti prava izbira, če bi na krožniku ležal malo močnejši bradač namesto ostriza. Ampak kljub vsem tem možnostim se z veseljem vračam k suhemu belemu.

Obed je lahko odličen, seveda, tudi brez vina. Če ga ne pijemo, si lahko pripravimo topel napitek iz jabolčnega soka, nežno zmešanega z infuzijo svežega žajblja in rezino limone. Ta pijača enostavno diši po poznem poletnem vrtu. Lahko pa ohladimo nežno grozdno ali bezgovo vodo s koščkom koromača in vejico melise. Vse skupaj pustimo nekaj ur v hladilniku. Brezalkoholna spremljava naj nosi iste poudarke kot krožnik, to pa so nežnost, zmernost in svežina.

Misel za s seboj

Skupni imenovalci vseh dobrih stvari v življenju so tudi potrpežljivost, preizkušanje in sposobnost opazovanja. Tak je tudi ribolov. Tako je kuhanje. In naš september. To ni mesec za hitenje, temveč za upočasnjevanje ritma. Čas, ko naravi izkažemo spoštovanje, saj je zdaj radodarna. Hrana, ki jo pripravimo septembra, nosi v sebi še nekaj

več: spomin na svetlobo, ki počasi ugaša, in hvaležnost za vse, kar nam je bilo dano.

Jed iz ostriza je tudi poklon ... ribičem, ki vstajajo še v temi, ko megla leži nad vodo in je svet tih. Kuharjem, tako tistim v brezhibno zloščeni kuhinjah kot nam, nepoučenim, ki vemo, da dober obrok ni stvar mode, temveč čustev. Poklon vsem veseljakom dobrega srca, ki znajo na ribolovu pripovedovati zgodbe in v kuhinji postreči s toplino. In poklon septembru, kraljevskemu mesecu zlatih barv, zrelega sadja, sočnih gob in sladkega grozdja. Jesen nas uči, da obilje ni le v količini, temveč v polnosti okusa, v miru in radodarnosti.

A to še ni konec. Jesen namreč ni epilog, temveč uvod. Čakajo nas še igrivi večeri ob pečici, decembrske pojedine, vonj po cimetu in smrečju. Morda bomo posegli tudi po kraljevskem sulcu ali smuču z maslom in šampanjcem. A zdaj si privoščimo to, kar je tukaj. To je dobra riba iz domačega jezera, papirnat zavitek z dušo, kozarec vina in poklon sezoni, ki nas je, srečneže, razvajala. »Jesen, že slutim te ...« je nekoč zapisal Janez Menart, velikan slovenske poezije. Prav zares jo slutimo: s hvaležnostjo za prekrasne poletne dni, igre ob vodi, toplino, ki je grela več kot le kožo, in svetlobo, ki je ostala v nas. Vdihnimo svežino septembrskega zraka in zapišimo, po Menartovo: Hvala, poletje, in »pozdravljena, zasanjana jesen«!

Besedilo in fotografije:
Jure Ušeničnik

Čudovita, sveža, dišeča in aromatična jed: file ribe, v tem primeru ostriz in smuč, na žafranovem krompirju, bučki in komarčku z lisičkami.





Jutranji utrinki (foto: Jože Boršček)